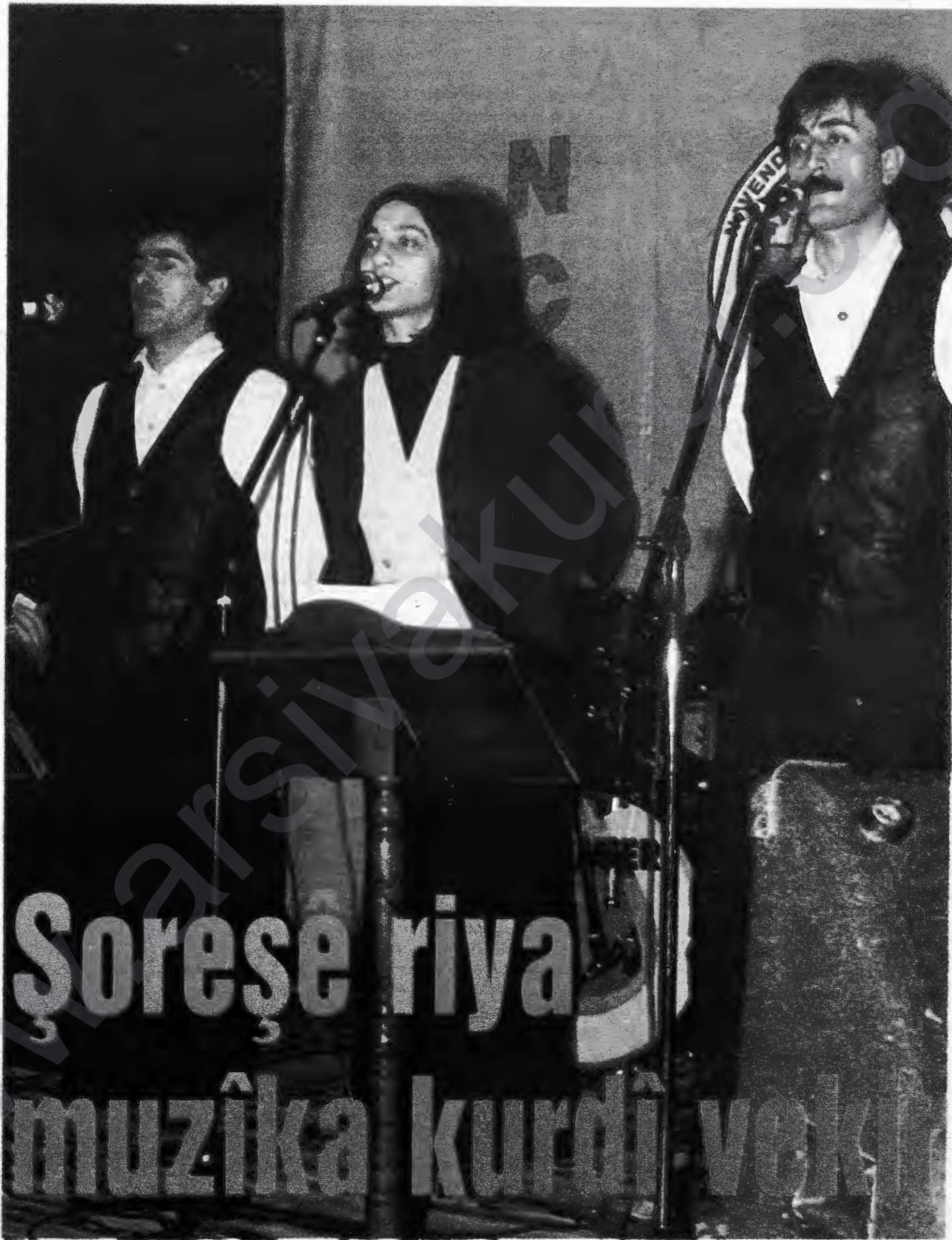

Hunermend û huner di riya ku şoreşa kurdî vekiriye re derketine ser qada jiyanê. Belkî pirên wan hê jî li piştê şoreşê bar in.

Li dinyayê di nav gelên bîndest de hunermend riya şoreşê vedike. Li vir şoreşê riya hunermandan vekiriye û bi destê wan digire.

Em muzîkeke sentez çêdikin, niha çêkirina muzîkeke bi vî rengî di eynî wextê de navneteweyîbûnê, bi xwe re tîne. Bikaranîna amûrên gelêrî di muzîka kurdî ya gelêrî de bi xwe re neteweyîbûnê nayine. Yanê hûnê xwe çawa bi kesekî Ukraynayî bidin fêmkirin.

Rûpel 8-9

Şoreşe riya

muzîka kurdî

● Nûçeya li ser serlêdana dozgerê DGM'ê ji bo girtina HADEP'ê, bi sernavê

"Tirkiye bûye goristana partiyan" Rûpel - 3

● Nivîsî, ZÜLKÜF KIŞANAK bi kirmanckî Şehîd Bêrivan Türkmen Demirel, bi bir tîne, "Embaza Bêrivan Türmen Demirel" Rûpel - 6

● Nirxandina Femandarê ARGK'ê ŞEMDÎN SAKIK li ser rewşa şerê li başûrê Kurdistanê peyivî

"Jûjî bi dûvika mar girtiye" Rûpel - 15

NAVEROK

4

Çiya Mazî: Koçberiya demsalî

7

Azad Altun: Bi çavên amerîkîyan Şerê IRA'yê

14

Hawaryûm: Diya min ne şehîd e

Ji Xwendevanan

Ji azadî û serxwebûnê çêtir tiştêk nîn e, ji wan azadiyan jî yek a azadiya ziman e.

Çawa ku tiştêkî mirovan pir şîrîn wînda dibe, ên ku dibînin, mizgîniya wan tiştan pêşkêş dikin, lê ez bawer im ji kurdan re weşana Azadiya Welat hem mizgînî û hem jî azadî ye. Yên ku nahêlin bê xwendin, dijmin in.

Eger jî me baştir bixwîne û roj bê wê bibêje ev tişt jî malê me ye. Çawa ku li kesk û sor ên me dibin xwedî, çawa ku li Newroza me dibin xwedî.

ZÜLFİKAR KORKMAZ

EZ xebatkarekî komela karmendan im. Ev şeş meh in ku ez bi kurdî dixwînim û ev nameya yekemîn e ku ez ji we re dişînim. Bi taybetî rûpelên nûçeyan, rûpela pêkenokan û rûpela xaçepirsan pir xweş e. Hîn kêmasiyên min pir in. Lê belê ezê miheqeq hînî zimanê dayîka xwe bibim. Ji ber wê yekê jî ez dixwazim rojname tim derkeve.

Me ji Rojnameya Demokrasi pir hez dikir. Bi girtina wê em pir xemgîn bûn. Bira dijmin zanibe ku pêkutî wê nikare me bide sekinandin û yek here wê duûda bîn. Banga min ji xortan re, zimanê me pir xweş e, divê em hînî zimanê xwe bibin.

YILMAZ DEMİRCİ

Moşek û brîfîng

SAMİ TAN

Artêşa tirk di dîroka xwe de tevgera herf mezin li hemberî tevgera kurd di 14'ê gulanê de da destpêkirin. Vê tevgerê wisa ji nişka ve dest pê nekir, piştî amadehiyên dîr û dirêj dest pê kir. Berî ku tevgera dagirkirina başûrê Kurdistanê dest pê bike, he-mû rojnameger ji herêmê hatin dîrxistin.

Lê piştî daxuyaniya yekemîn a Sekreterê Serkaniya Ciştî ya Artêşa Tirk, rojname û televîzyonên tirk dest bi nivîsandina destanên serkeftinê kirin. Pêşî hejmara gerilayên ku hatine kuştin wekî 40-50 nîşan didan, ji nişka ve ew hejmare bi sedan hate îfadekirin. Li hemberî vê yekê rojnamegerên biyan dev ji weşandina nûçeyên ku çavkaniya wan artêşa tirk e, berdan. Dema ev nûçe weşandin jî li nîk wê cih dan nûçeyên MED-TV'yê jî.

Mirov dikare bibêje artêşa tirk berî têkçûna di şer de, di vî warî de tîk çû. Lewre berê, kêr çaran ajansên nûçeyan ji agahiyên wan diketin gumanê û çî bûyerên ku wan bi xwe neşopandibûn li gorî agahiyên ku ji çavkaniyên tirkandihatin, diweşandin. Piştî vê bûyerê girîngiya medya kurd derket holê. Jixwe Serkaniya Ciştî jî vê yekê bêhaydar nîn bû, lewre jî berî tevgera dagirkirinê, rojnameya Demokrasiyê bi awayekî ne-qanûnî hate girtin.

Li aliyê din bîrxwedana gerîla bandor li helwesta hêzên kurd ên başûrî jî kir, gelek hêzên welatparêz li hemberî vê tevgerê dengê xwe bilind kir, heta li gorî agahiyan YNK'ya ku di destpêkê de dengê xwe demexist jî, piştî demekê li hemberî tevgerê derket. Piştî re jî PDK'ya ku li gorî daxuyaniya rayedarên tirk, ew vexwendibûn herêmê, rênîşandariya wan dikir û li Hewlêrê tevkujiyek li dijî mirovên welatparêz pêk anîbû, zimane xwe guhart. Wê jî da zanîn ku wan bangî artêşa tirk nekiriye, xwedêgiravî jî bo ku hêzên tirk nekevin Hewlêrê wan êrîş birîye ser binecihên PKK'ê.

Helwesta çapemeniya tirk a li hemberî hevalbenda wan PDK'ê jî gelekî balkêş e. Çapemeniya ku nûçeyên xwe li ser daxuyaniyên Serkaniya Ciştî amade dikir, hê di destpêkê da nîşan da ku bi çî çavî li kurdan dinihêre. Lewre hê di destpêkê de hate ragihandin ku PDK li hemberî gerîla tîk diçe, lewre jî artêşa tirk leşker şandine hawara wan. Li aliyê din hîn di roja yekemîn de çapemeniya tirk kirinê li Hewlêrê bi temamî xistin stûyê PDK'ê û ew kirin, wekî qetîam bi nav kirin. Divê kurd jî vê helwestê dersê wergirin, lewre dewleta tirk jî bo kesên ku jê re xulamtiyê dikin jî ne rast û durist e. Jixwe camêr dibêjin, "em li dijî her cure kes û saziyê ne ku ji

bo kurdaiyê xebatê dikin."

Helwesta PDK'ê piştî vekîşîna bi sedan pêşmerge û cerdevanên ku naxwazin şer bikin, nermtir bû û di dawiyê de piştî ketina helikopterên tirkan û tîkçûna hêzên tirk, niha jî li gorî agahiyan Barzaniyê ku bi zimanê faşîstên tirk dipeyivî û şervanên kurd wekî terorîst bi nav dikir, pê hesiyaye ku "PKK ev 15 sal in li bakurê Kurdistanê jî bo azadiya kurdan şer dike."

Artêşa tirk jî heke mirov bi gotina Erbakan bibêje "heyfa tîkçûna xwe dixwaze ji Partiya Refahê bistîne", li ser hev brîfîngan dide derdorên cur bi cur. Tê gotin ku di brîfînga dawîn de generalên tirk li derdorên îslamî gef xwarine û ew wekî hevalbendên PKK'ê bi nav kirine. Di tirkî de gotinek heye, dibêjin "Yavuz hîrsîz ev sahibîni bastırır (Dizê jêhatî xwediyê malê dide girtin)" helwesta artêşa tirk vê gotinê ûne bîra mirov û heta ku hêzên demokratîk jî wê, hesabê kirinên nemirovî yên bi salan nepirsin, ewê ya xwe bi ser ya xelkê bixe û civakê bike şîrikê sîcêrî xwe.

***

Xwendevanên hêja berî vê bi çar hefteyan, ji bo hînbûna bîr û ramanên xwendevanên li ser MED-TV'yê, me dest bi weşandina anketekê kir. Hinek bersiv gihîştin destê me, lê em dixwazin her xwendevanê me vê anketê dagire û ji me re bişîne. Piştî demekê emê encama anketê di rojnameyê de biweşînin. Ev derfetek e, ji bo kesên ku dixwazin hest û ramanên xwe bînin zimên. Bila em tim nebin mijara anketên xelkê, de kerem bikin, rahêjin pênuşê,

Wê hêlîna xiyanetê bê hilweşandin

ALAATTİN AKTAŞ

Ev bû 50 sal, li her çar perçeyên welatê me, kengî şifîleke serxwebûn û azadiyê hêşîn bûbe, Barzani û partiya wî çûne ew şitil ji bo mêtîngeran jêkirine û perçiqandine. Kengî gelê me çira azadiyê pêxistibe û li rîya azadiyê geriyabe, ev welatfiroş ji bo tefandina vê çirayê xebitiye û hetanî îro gelê me di tariyê de-hîştîye. Kî ye Barzani û çî dixwaze?

Di dema Komara Mehabadê de, piştî ku li rojhilatê welêt PDK hate damezrandin, di sala 1946'an de Barzani jî li başûrê welêt, di bin serokatiya xwe de hemû rêxistin û hêzên welatparêz danê hev û PDK damezrand. Bi vî awayî PDK bû wekî eniyekê neteweyî. Lê belê bandora Barzani û ramana eşîrtiyê di nav PDK'ê de pir xurt bû. Lewma dixwazin wî bi otonomiyê hate şînkirin, bela ku otonomî jî berjewendiyên eşîrtî û malbatî re bes bû. Hinek hêzên pêşverû û rewşenbîrên serxwebûn û azadixwaz, carina ku dengê xwe bilind dikirin û doza serxwebûnê dikirin, ji aliyê hêzên Barzani ve yek bi yek dihatin kuştin û telifandin. Hêdî hêdî PDK bû partiya eşîra Barzani û hêzeke paşverû. Berjewendiyên neteweyî hatin terikandin û her tişt li gorî berjewendiyên eşîr û malbata Barzani hate sazîkirin.

PDK wekî ku di nav xwe de kete ser rîya kevneperestiyê, li dervê jî tîkiliyên

Lê belê vê carê xayîntî û nokeriya Barzani kar nake; ew çiqasî xayîntiya xwe kûr û fireh dike, hêzên rizgariyê xurtir dibin; gelê me yê başûrê mezin jî roj bi roj ev xayin bêtir nas kir û di nav refên rizgariya neteweyî de her roj pirtir cih digire.

xwe bi dugel û hêzên pêşverû re birin û bi hêzên kevneperst ên dagirker û împeryalist re tîkiliyên xurt danîn. Bi vî awayî PDK jî gelê kurd qut bû û hêviyên xwe bi împeryalîstan û dagirkerên tirk û ecem ve girêdan; berjewendiyên xwe di nokeriya wan de dîtin. Roj bi roj kete bin hikmê CIA, SAWAK û MÎT'ê. Çiqasî di nav tîkiliyên nokerî de bi pêşve çû, ew qasî jî li dijî hêzên serxwebûn û azadixwaz dijminatîya wê mezin bû. Ji bo berjewendiyên dagirkeran li ser ked û xwîna gelê me dest bi bazirganiyê kir. Êdî ev partî li temamî bû hêlîna xiyanetê. Li dijî gelê me, bû xencerek destî reş; kengî gelê me ji bo serxwebûn û azadiyê serî hilda, dijminên dagirker, ev xencera zengarî di nav piştî gelê me de çikand.

Li dijî gelê kurd sîcêrî PDK'ê û Barzani bêhesab in. Carina hêzên welatparêz û şoreşger dîl girtine û teslîmî dîgelên mêtînger kirine, carina ew bi hev dane kuştin û gelek çaran jî wê bi xwe ew kuştine. Li ser xwîna şehîdên Helepçe, li ser fedakarî û xwîna serhildana 1991'ê bi dijminê gelê me re bazirganî kiriyê û welatê me pêşkêşî împeryalîstan kiriyê.

Di destpêka şoreşa bakur de PDK'ê ev rîsta xwe domand. Wekî tî zanîn di

sala 1992'yan de da pêşîya artêşa dagirkeran û êrîşî ser hêzên rizgarixwaz kir; xwîna gelek keç û xortên me yên dilo-yan rijand. Gelek çarên din jî, şervanên azadiyê û welatparêz dîl girtin, teslîmî dijminên dagirker kirin, an jî dîsa ew kuştin.

Lê belê vê carê xayîntî û nokeriya Barzani kar nake; ew çiqasî xayîntiya xwe kûr û fireh dike, hêzên rizgariyê xurtir dibin; gelê me yê başûrê mezin jî roj bi roj ev xayin bêtir nas kir û di nav refên rizgariya neteweyî de her roj pirtir cih digire.

Piştî van hemî xayîntî û nokeriyên wî jî serokê tevgera azadixwaz gazî Barzani kir û jê xwest ku dev ji xiyanetê berde da ku ew ji bo doza neteweyî bi hev re xebatê bikin. Lê belê, wekî Xarpago, wekî Îdrîsê Bedlîsî, oi dirustî bersiva vê bangê neda. Îro dîsa ketiyê pêşîya artêşa mêtînger û êrîşî ser hêvi û miradên rizgariya gelê me dike.

Lê belê, dem ne dem û dewrana berê ye. Partî û artêşa rizgariyê, ne Seîd Elçî û hwd. ne. Vîna me ya neteweyî bi giya-na tolhildana dîrokî hatiye pêçan. Artêşên rizgariyê wekî lehiya sor bi ser dagirker û xayinan de diherike. Roja belavkirina hêlîna xiyanetê hatiye.

ÇALAKIYÊN xwefedayî ku PKK li dijî hevkarên dagirkeran pêk tîne, didomin. Cara dawî roja 10'ê pûşperê li Hewlêrê gerîlaya bi navê Dîcle, xwe avêt nava pêşmergeyên PDK'yî û bombeya li ser xwe teqand. Di encama vê teqînê de 6 PDK'yî hatin kuştin. Li gorî agahiyan hêzên PDK'ê li Hewlêrê avêtine ser malekê, li wir di navbera du gerîlayên ARGK'ê û PDK'yîyan de şer derketiye. Di bûyerê de gerîlayê mêr tê kuştin, gerîlaya keç jî piştî ku cebilxaneya wê diqede vê çalakiyê pêk tîne. Li gorî Ajansa İRNA di 15 rojên dawîn de 4 çalakiyên xwefedayî ji hêla gerîlayên PKK'ê ve hatine lidarxistin, di encamên wan êrişan de jî 55 PDK'yî hatine kuştin.

KESÊN ku heftiya borî li Enqereyê xwestibûn ku ji bo protestokirina Başûrê Kurdistanê çelengên reş deynin ber deriyê Bal-yozxaneya Amerîkayê û di encam de jî hatibûn girtin, hate daxuyandin ku wê ji hêla DGM'ê ve bi sûcê "piştevaniya PKK'ê" bêne darizandin. Wekî tê zanîn wê rojê zêdetirî 400 kes, ji hêla tîmên taybet ve hatibûn girtin, piştî berdana gelekên ji wan, 67 kesên ku nehatine berdan, dest bi greva birçibûnê kirine. Di nava vê çalakiyê de digel Serokê HADEP'a Enqereyê Kemal Okutan, gelek rewşenbîr û nûnerên saziyên demokratîk cih girtibûn.

NÛÇE

Tirkiye bûye goristana partiyan

Bozrak bi bîr xist ku, DGM berî vê jî, li ser heman delîlan ji Serdozgeriya Dadgeha Bilind girtina HADEP'ê xwestiye, lê ev yek nehatiye pejirandin. Serokê Giştî yê HADEP'ê Bozrak da zanîn ku niha li rastê ji bo HADEP'ê doza girtinê nîn e. Bozrak li ser bîryara girtina DGM'ê jî diyar kir ku endamê DGM'ê yê leşkerî li dijî girtina HADEP'ê deng daye.

Pîştî dagirkirina başûrê Kurdistanê, êriş û çewsandinên dewleta tirk li ser saziyên welatparêz û demokrat zêdetir bûn. Wekî tê zanîn, berî sazkirina operasyonê, 'Rojnâmeya Demokrasi' hatibû girtin. Her wiha heftiya rabûrî piştî şaxa İHD'ya Amedê ya Meletiyê jî hate girtin. Lê, rûdana girîngtirîn daxwaza ragirtina HADEP û cezayên ku li rêveberên wê hate birin bû. Tiştê balkêş ev e ku, ev bîryar di roja ku helikopter li başûrê Kurdistanê hate xistin,

derket. Digel vê yekê, têkiliya vekirina doza girtina HADEP'ê bi hîlbijartinê re heye. Êdî Tirkiye wekî goristana partiyan tê binavkirin. Bo nimûne heta niha li Tirkiyeyê 53 partî hatine girtin, di serdema nazîyan jî li Almanyayê bi tenê du partî hatine girtin.

Serokê Giştî yê HADEP'ê Murat Bozrak li ser pîrsa me daxuyand ku di vî warî de DGM ne rayedar e. Bozrak bi bîr xist ku, DGM berî vê jî, li ser heman delîlan ji Serdozgeriya Dadgeha Bilind girtina HADEP'ê xwestiye, lê ev yek nehatiye pejirandin. Serokê Giştî yê HADEP'ê Bozrak da zanîn ku niha li rastê ji bo HADEP'ê doza girtinê nîn e û wiha got: "Lê, ku daxwaza wê pêk bê, ev ji bo demokrasiya Tirkiyeyê tiştêkî erênî bi xwe re nayîne. Her wiha parêzerên me ji bo temyîzkirina bîryara serî li Serdozgeriya Dadgeha Bilind dane" Bozrak li ser bîryara girtina DGM'ê jî diyar kir ku bîryar bi awayekî piraniya dangan (rey) hatiye girtin û endamê DGM'ê yê leşkerî li dijî girtina HADEP'ê deng daye. Li ser heman mijarê Serokê

Partiya Guherîn û Demokrasiyê (DDP) yê ku hatiye girtin İbrahim Aksoy wekî bersiva pîrsa me bal kişand ser daxuyaniyên Yekta Güngör Özden ên wekî "Hûn vî karî bispêrin min, ez di nav 6 mehan de çareser bikim" û "kes nikare bi min bide pejirandin ku, li Tirkiyeyê dadgeh serbixwe ne" û da zanîn ku Özden li cihanê di warê girtina partiyan de ji hemû rekoran boriye. Aksoy wiha axivî: "Tu dibêjî ka beloh (Çiğ köfte) distre û dibêje amade ye werin bixwin. Li Tirkiyeyê xwîna demokrasiyê û sistemê li hev nakin."

Nivîskar û navberkarê aştiyê İsmail Nacar jî pîrsên me bi şeweyekî gilover bersivandin û diyar kir ku ji ber statûya xwe, ew dikare wisa bipesivê. Nacar daxuyand ku divê li hemberî partiyan ku xelet û şaş tevdişerî li gorî pîvanên demokrasiyê helwest bê girtin. Nivîskar Nacar wiha got: "Bi pîranî hemû rojên min li meclîsê derbas dibin, ez bi rêveberên dewletê re diaxivim. Çi dikeve ser milê min ez dikim. Li ser girtina HADEP'ê hel-

westên cur bi cur hene."

İsmail Nacar: Li Tirkiyeyê bêserûberî desthilatdar e

Serokê DDP'ya ku hatiye girtin Aksoy li ser nêrîna dewletê ya ji bo çareseriyê kêşeya kurdî jî dîtînen xwe bi vî rengî anîn zimên: "Di nêrîna dewletê de ya ji bo çareseriyê kêşeya kurd de tu guherîn pêk nehatiye û ji berê tûjtîrî dibê. Lê, nema dikarin bi ser bikevin. Ji ber ku kêşeya kurd bû kêşeyeke navneteweyî." Li ser vê mijarê Serokê Giştî yê HADEP'ê Murat Bozrak jî daxuyand ku di nêzîktêdayîna dewletê de tu guherîn pêk nehatiye.

Lê İsmail Nacar bi awayekî din nêzîkî mijarê bû. Nacar bal kişand ser desthilatnebûn û xemsariya TBMM û da zanîn ku di vî pêvajoyê de li Tirkiyeyê bêserûberî desthilatdar e. Nacar wiha berdewam kir: "Gava hukûmetê ke zana û ji dil bê damezirandin ev kêşe wê bê çareserîkin. Lê, ez dikarim bi hêsanî bibêjim ku hin kadro û saziyên dewletê ji hukûmet û meclîsê pêşverû û demokratîk in." Li gorî Nacar Tirkiye ber bi kaoseke mezin ve diçe.

MAZLUM DOĞAN

Prof. Dr. Kadir Cangızbay:

Dewlet wekî gêjan tevdişere!

Mamoste hûn bîryara DGM'ê ya derbarê HADEP'ê de çawa dinirxînin?

A rast, ew nizanin çî dikin! Bo gihîştinê armanceke dewletê nîn e. Wekî kerkedanekî (gerdêdan) har dibêze û tiştêkî nabîne...! Wekî ku tê zanîn kerkedan sewalekî (heywan) ku baş nabîne ye. Ku armanceke dewletê hebûya wê tê bigihîştin ku ev politîka dê dawîya wê bînin. Her wiha wê pê bihesiya ku, girseya gel berevajî daxwaza dewletê, ji tirkperweriya dewletê direvin. Mirqoy wekî çareseriyêke erzan û hêsanî xwe dispêrin îslamperweriyê. Jixwe tirkperweriya van kûçikîtiya Ocaxên Ülkücüyan e! Biraziye

Erbakan bêhemd li Almanyayê ev rastî baş anî zimên û got 'lî şûna tirkîtiya ku her kes jê nefret dike, ez li şûna wê nasnameyê îslambûnê hildibijêrim.' Ji ber kirinên dewletê mirovên hêja û birûmet ji tirkperweriya ku dewlet diparêze, direvin. Ji van mirovan ên zana û hişyar, sosyalîzmê diparêzin...

Piştî van bûyerên dawîn, bi dîtina we dewlet dixwaze kêşeya kurd çawa çareser bike?

Qet ne xema wan e! Naxwazin çareser bikin. Lewre ji bo ku li Tirkiyeyê sistemeke faşîst bidomînin, dixwazin taybetiya tevgera kurd a anti-faşîst ji ber çavan dîr bixin û bi vî yekê nakokîya kurdayetî û tirkîtiyê derxin pêş. Hewl didin xwe ku tevgera kurd wekî tevgera ku li dijî tirkîtan nîşan bidin û bi vî awayî gel dijî "dijîminekî derveyî" seferber bikin. Jixwe ji

bo van li cihanê dewleteke ku ne 'dijîminekî derveyî' ye nemaye.

Bi dîtina we dewlet dixwaze HADEP'ê li derveyî hîlbijartinê bihêla an na? Her wiha di navbera girtina RP û HADEP'ê de têkiliyek heye?

Wekî min li jor anî zimên, ew tiştêkî bi awayekî plankîrî an jî bi zanayî nakin. Niha dixwazin hebûna şerekî bi civakê bidin pejirandin û bi vî awayî dixwazin wan dengên ku derkevin bifetîşin. Ji ber ku di dema şeran de hêzên dijber qels dikevin. Mirov dikare girtina HADEP di vî çarçoveyê de binirxîne. Lê, divê ez dîsa bibêjim ku ew wekî nezan û gêjan tevdişerî. Li ser girtina RP jî ez dikarim bibêjim ku dewlet ji RP'ê natirse. Lê, bi wan hereşeyên (tehdît) derewîn dixwaze tiştên ku nikare bike, pêk bîne.

Koçberiya demsalî

Belê... Îro rojek ji rojên gulanê ye xelk li nava bax û baxçeyên xwe ne, lê gundiyan kurd baxçeyên xwe dihêlin û bi stûxwarî diherin li baxçeyên biyanan, li nava erdê biyanan dixebitin. Darên fêkiyan û rezên tîrî jî bi melûlî li dûv wan hêstiran dibarînin. Çem û şikeftên çiyayên wan jî bi kulman li serê xwe didin.

Îro dîsa rojek ji rojên biharê ye. Rojêke gulana 1997'an. Dîsa gelê kurd xwe amade dikin ku bi ser rîya bikevin. Gelê kurd di dîroka xwe de tim li ser rîyan e û koç kiriye, hey koç kiriye. Lê behsa koçkirina dîrokî û koçkirina ji ber pêkûtiya serdestan pir hatiye zimên û hatiye nivîsandin. Lê belê koçeke din heye ku dilê mirov diêşîne. Ew jî koçkirina ji bo kar, ji bo gezek nan e.

Hinek ji gundên xwe derketine, lê ji welatê xwe bi dûr neketine. Li navçe û bajarên welêt kom bûne. Dibêjin qet nebe ev dever jî welatê me ye. Ewên ji gundên xwe, ji bax û baxçeyên xwe bêpar man e û bêkar in, xwe amade dikin û biharî bi ser rîyan dikevin. Ji bo debara salê. Ji bo tevrika pêbû, karê bindeqan, karê daristanan, berhevkirina bacan, kartol, xiyar û zerdeyên din. Ji meha gulanê bi rê dikevin û diherin bajarên Tirkîyeyê wekî İzmir, Edene, Manîsa û Adapazarîyê, hetanî payîzê li van deveran dimînin. Payîzê çînîna pembo derdikeve. Venagerin malê, îcar heta serê zivistanê pembo diçin. Li dûv çînîna pembo, hinek vedigerin hinek jî zivistanê li serê çiyayê karê daristanan û wekî din dikin.

Gelek ji wan salê sê mehan tene li welêt li nava zarokên xwe rûdin. Îcar emê vê pîrsa herî dilşewat bikin: Gelo karê wan li gundên wan tune ye? Niha bi vê pîrsê re axî ji dilê gelek mirovên kurd û ji dilê Çiyayê Bagokê, Çiyayê Mazî, Çiyayê Herekol, Çiyayê Cûdî û çiyayên din tê. Niha hemû wiha ditejin: "Axx kula me ya herî giran...!"

Belê, karê gelek heye. Bax û baxçeyê wan dar û daristanên wan fêkî û zerdeyên wan jî hene. Lê sed mixabin li dû xwe dihêlin û diherin. Gelo bi hêsaniyê jî kêfa diherin? Na... Ji ber pêkûtiya dewletê û pêkûtiya neyaran. Hinek ji wan rezên wan, baxçeyê wan, erd û zeviyan wan ne serî û ne dawî heye. Heke derfet hebûna, qet hewce nedikir ji bo gezek nan bi ser rîya bikevin. Qet ew pêkûtiya li ser rîyan û cihê biyan nedikişandin.

Qedera gelê kurd qedera welatê wan bi hev re giradayî ye. Çawa welatê wan tim di bin destan de ye û hemû dewlemendî dihere ji mêtîngeran re. Keda wan jî bi erzaniyê dihere ji mêtîngeran re.

Hûn bala xwe bidinê, gelo çawa erdê mirov, rezê mirov û baxçeyê mirov he-

be û mirov nikaribe tê de bixebite û ji mecbûrî mirov here karê biyanan bike. Ew biyanên ku bi sedsalan xwîna bav û kalên me vexwarine. Çiqas zor e, çiqas bi zorê hatiye nivîsandin ev qeder.

Ji ber çî ez dibêjim qeder û qeder. Ji ber ku ew êdî bûye tiştêkî ji rêzê. Mirovên kurd ên heftê salî, ji zarokatiya xwe û hetanî niha wiha jiyana xwe dom kiriye. Ji wan re her tim ji layê mêtîngeran re wiha hatiye gotin: "Ev qedera we ye, ne bela me ye."

Gelo bi rastî wiha ye, gelo bi rastî ev qedera gelê kurdan e? Ev çî qedereke benamûs e?

Lê belê bersiva vê pîrsê hatiye dayîn. Bersiv hatiye dayîn, lê hîn encam nehatiye standin. Koçberiya kurdan jî hîn didome. Wê bidome jî, heta welatê xwe rizgar bikin û cih û warên xwe bi destên xwe ava bikin. Wê demê, wê li nava erd û rezên xwe, zeviyan xwe, bax û baxçeyên xwe bixebitin.

Îro ji koçberiya gundiyan bajar û navçeyên welêt jî bûne wekî metropolan. Wekî Qoser, Wêranşar, Nisêbîn, Bismil, Farqîn, Siwêreg, Elih, Mêrdîn, Amed û wekî din.

Heta deh sal berê li Mêrdînê dema mirov yekî ku bi kurdî bipeyiviya bidîta, wekî li cihekî biyan çawa mirov rastî welatiyê xwe tîyî, ew qas kêfa mirov dihat ji ber ku navenda Mêrdînê hemû gelê ereb bû. Lê îro mirovên ereb xwe melûl dibînin û mirovên kurd li vê deverê jî bi dehan tax ava kirine. Wekî bajarê Sêrtê, dîsa wiha ye.

Qaşo dewletê beriya Mêrdînê û beriya Heranê wê bikira avî. Lê ev bîst sal zêdetir e ku ev kar didome, tiştêk nehatiye guhartin. Tenê tiştêk hatiye guhartin. Çawa gelê kurd êdî ji bo xelasiya welatê xwe li ber biyanan destê xwe venakin û hêviya xwe bi wan ve girê nadin, bi xwe raîştine çekan ji bo ku qe-

dera welatê xwe bi destê xwe biguherînin, ji bo kar, ji van du sê salên dawîn li beriyên hewl dane xwe û yek dudu bi hev re avê ji nava erdê xwe derdixin û êdî ew jî pêbû û aviyan çêdikin.

Lê belê dîsa bi deh hezaran yê çiyayî û yê erdê wan tune ye bêkar dimînin. Dîsa bi hezaran bi ser rîyan dikevin. Lê hinek jî li van deveran dimînin û li welatê xwe, nêzikî gundên xwe kar dikin. Belê... Îro rojek ji rojên gulanê ye xelk li nava bax û baxçeyên xwe ne, lê gundiyan kurd baxçeyên xwe dihêlin û bi stûxwarî diherin li baxçeyên biyanan, li nava erdê biyanan dixebitin. Darên fêkiyan û rezên tîrî jî bi melûlî li dûv wan hêstiran dibarînin. Çem û şikeftên çiyayên wan jî bi kulman li serê xwe didin.

Cihêkî wekî gundê Qoserê (Kızıltepe) Xursê xweşikî û şînahiya Xursê nayê pesindan. Heft gund in ji gişa re dibêjin Xursê. Tûtîna ku li ber çemê wê çêdibe, li welêt bi nav deng e. Ji bilî tûtîna jî fêkî, hêjîr, hinar, gûz û zerdeyên cur bi cur tîrî heft welatan dikin. Îro ji bilî yekî diduyan gundên Xursê û yê derdorê giş vala bûne.

Wekî gundên Çiyayê Mazî yê din, wekî Şêbê ku hinarên wê li sükên Şemrêxê (Mazîdax), Dêrikê û Qoserê kêr nedibûn. Niha hinar di cihe xwe de bûne kevir.

Lê hêk, mast û penîrê gundan gelo çî bi wan hat? A niha mirov li welêt behsa hêkên gundan bike, wekî ku mirov behsa esrarê bike tê zanîn. Ku mirov dihere ji dikandar re dibêje: "Hêkên gundan hene?" Ew wiha dibêje: "Ma gund hene ku hêkên gundan hebin?" Ji Dêleva bacan û xiyarên gundan, îro bacan û zerdeyên bi hormon li sûka tîjî ne. Kerengên ku kîloya wan ne bi pereyekî bûn, îro ji kurdan re bûye wekî mûzan an kîviyan.

Belê, gelê kurd ji van taman bêpar dimînin û berê xwe didin Edeneyê. Jixwe

aniha pêşî û kelmêşên Edeneyê birçîne û li benda kurdan e ku herin wê derê, qe-ne hilmek xwîna wan vexwin. Koçberên kurd jî wan pir çav lirê nahêlin. Dîsa wa ye li kamyonan pêkdar (siwar) bûne. Dîsa waye elçî li nava taxan digerin ji bo komkirina karkeran.

Lê diravên (pere) ku di encamê de tekeve destên wan çiqas e?

Çiqasî qezenc dikin?

Bawer bikin hinek bi zorê diravên rîya xwe derdixin. Çiqas pir be, tîrî cil û brdilkên wan û zarokên wan nake. Sala çûyî mirovên ku çûne berhevkirina bindeqan, rojê bi çarsed hezarî dixebitîn. Heke çar heb bûna rojê 1.600 hezar, ji bilî mafê elçî dikete destên wan. Ji bo ku diravên rê derxin û ji bo ku nebêjin "em destvala vegeyiran" têr xwarinê jî naxwin. Tenê bi nanê tîsî zîkê xwe tîjî dikin. Hinek ji wan jî di dawiyê de ji bo pereyên rê parsê jî dikin.

Di wan çadîrê naylonî de radizên, nexweş dikevin, dimirin û dizewicin. Xort û keçên kurdan êdî li koçberiyê û li ser rîyan hev û du nas dikin, destgirtî dibin û dizewicin. Gelek xort û qîzan dawetên xwe li nava çadîrên naylonî çêkirine û bûne xwedî zarok.

Dema bêdirav dimînin li wan cihê biyan, dîsa saziyên kurdan ên ku li metropolan in digihêjin hewara wan, carinan ku elçiyê wan an jî xwediyê erdan wan dixapîne li rasta Xwedê sût û tazî dimînin. Û carinan jî dibin pêkenokên televîzoyên xwînxwaran.

Gelo rojekê welatê kurdan rizgar bike û ew jî vegerin gundên xwe, wê rewş çawa be? Ew şaristaniyên ku dîtine û dibînin li gundên xwe ava bikin, wê çawa be gelê? Ez bawer dikim wê demê her gundekî Kurdistanê, wê bibe wekî yê Ewropayê. Ev jî keyalek e ez dibêjim, lê dibe ku ne pir dûr be.

ÇIYA MAZÎ

Vegera Zap'hezaran

Di dîroka Kurdistan û Yewnanîstana îro de 'Vegera Dehezaran' navdar û heybetdar e. Gelên gerdûn vê pirtûka 'Vegera Dehezaran' bi heyecaneke mezin dixwînin, dixwazin bixwînin û lê digerin ku vê pirtûkê peyda bikin û bixwînin. Hew çend ku hezar sal di ser re derbas bûne jî, meraqa mirovan hêj jî derbas nebûye, dixwazin fêr bibin ku li Kurdistan hingê kurdan çi anîne serê Alexandre.

Alexandre Makadon (Iskenrê de Makadonî, Îskenderê Mezin) yan jî, bi yewnanî Megas Aleksandros di 24 saliya xwe de dibê key û li ser textê bavê xwe rûdine. Ji bo ku artêşa xwe bi hêz, mezin û finanse bike, li çavkaniyên madî û madenî digere, diçe Asyayê û bi taybetî Kurdistanê ji xwe re hildibijêre ku dagir û talan bike. Lê li Herekol û Zapê tûşî xezeb, şer û sextbûna kurdan tê. Kurd artêşa wî ya 30 hezarî û 5 hezar siwariyên wî perîşan dikin, derbeyên giran li wî dixin. Li gorî hinek zargotinan; ji artêşa wî ya 35 hezarî, bes 10 hezar leşkerên wî vegevine, 20 hezar hatine kuştin. Ji ber vê yekê navê 'Vegera Dehezaran' li wê bûyer-cengê kirine. Ne kurd û ne jî cografya Kurdistanê ji kurdan pê ve tu kesî di nava xwe de dipejirîne. Ne kurd zor-

destî li kesî dikin û ne jî zordestiya kesî dipejirînin, ev xwezaya kurdan e.

Dema em li pelên dîrokê dimêzin, kurd û Kurdistan bi demên kin di bin dagirkeriyê de mane. Demên dagirkeriyê zêde fêkişandine; di demên dagirkeriyê de jî, dîsa serbixwe bûne û di firsenda yekemîn de, dagirker bi

Dijimin nema êdî wek berê dikare gelê xwe jî bixapîne, êdî wekî berê di merasîmên cenazeyan de li dijî PKK'ê sloganan bide avêtin. Gelê wî êdî nalet li wî û li artêşa wî dibarîne û sûcdar dike ku ew ji her du aliyan jî însanan dikuje, dide kuştin. Rewşenbîrên tirk feryat dikin êdî.

derbeyên xedar ji welatên xwe deranîne.

Artêşa tirk a bi şan û şeref 14'ê gulanê bi hêzeke mezin, bi çekên modern û giran kete başûrê Kurdistanê û got: "Vê carê ezê PKK'ê xelas bikim." Piştî du rojan li ber devê şikeftê serbazekî tirk wiha xwe dipesîn: "Va em li vir in, ew li ku ne?! Lib ji wan il vir nemaye, me 2500 gerila kuştin...!" Gelê xwe yê jar û nezan dixapand. Lê hejmara kuştîyên xwe rast diyar nedikir ji gelê xwe vedîşt; rast nedigot ku gerila bi SA-7B'yan helikopterên wan xiştine û di ya dawî de 11 kurmayên serbaz hatine kuştin. Dema ku ARGK diyar kir ku lîxistin û xistina helikopterê

kişandine film û dê şanî raya giştî ya gerdûnê bikin, hingê neçar ma rastî pejirand ku ARGK'ê xistiye, ne ji ber arizeyeke teknîk ketiye.

Kurd ku Bz. 336'an heta niha ser ji dagirkeran re netewandine û dijimin di welatê xwe de nepejirandine, îro di vê dema sedsala bîstem a serxwebûn, azadî û aştiyê de, hîç nepeji-

Dijimin nema êdî wek berê dikare gelê xwe jî bixapîne, êdî wekî berê di merasîmên cenazeyan de li dijî PKK'ê sloganan bide avêtin. Gelê wî êdî nalet li wî û li artêşa wî dibarîne û sûcdar dike ku ew ji her du aliyan jî însanan dikuje, dide kuştin. Rewşenbîrên tirk feryat dikin êdî.

rînin û wê xurtir li ber xwe bidin, welatê ji bin dagirkeran rizgar bikin, helikopteran tera bikin, leşkerên dijimin bikujin bi ser malbatên wan ve bişînin Enqereyê.

Di dîrokê de heger kurdan welatê xwe seranser azad nekiribin û yekîtiya neteweyî pêk neanibin; sedema vê yekê bêserokatî ye. Niha serokatî afiriye, artêş damezirîye û yekîtiya wêkî pêlên deryayê bi ser hev de tên. Ciwanên kurd diçin leşkeriya xwe ji bo ku welatê xwe biparêzin. Dijimin dê çawa li ber pêlên derya, bedenên pîla û serên nûjen bikaribe xwe ragire? Kurd êdî ne kurdên berê ne, hişê xwe dane serê xwe û fêm kirine ku tiştêkî wan î ku bixisire tune. Şer ji

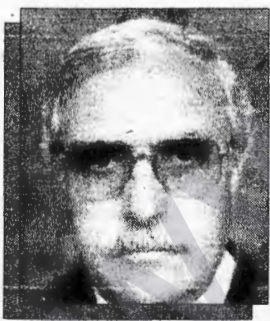
bo wan bidestxestina nasname û kesayetiye û xwedî rûmet û welatbûn e. Ji ber vê yekê, êdî kurd bi dil û can ji bo van nîrxên xwe ji bo ku dijimin bi paş ve werbigirin dicengin.

Dijimin nema êdî wek berê dikare gelê xwe jî bixapîne, êdî wekî berê di merasîmên cenazeyan de li dijî PKK'ê sloganan bide avêtin. Gelê wî êdî nalet li wî û li artêşa wî dibarîne û sûcdar dike ku ew e ji her du aliyan jî însanan dikuje, dide kuştin. Rewşenbîrên tirk feryat dikin êdî. Rojnamevan Ertuğrul Kürkçü di gotara xwe ya Özgür Politika de wiha dibêje: "Heta li cenazeyên şehîdên xwe jî xwedî dernakevin. Min tu caran rewşa Tirkiyeyê ew çend perîşan nedîtibû. Ew Enqere di bin dagirkeriyê de ye. Ew Enqere di bin dagirkeriya egoîst siyasetvanan de ye. Ew Enqere îro esîr e. Heger KGB û CIA plan bikirana ku ji bo xerabkirina vî welatî, nikaribûn wekî van siyasetvanan encamê bistînin." Ev dide xuyan ku êdî artêşa tirk li Başûr jî nikare bimîne, li Zapê jî nikare bimîne û li Tirkiyeyê jî cih li wê teng bûye. Gelê tirk jî êdî ji faşîzmê behdîlî ye, dixwaze azad bibe. Azadkirina Zapê dê bibe azadkirina Enqere û gelê tirk jî.

S. S. DILPOLO

Kurte-nirxandinek li ser karakterê mirovahiyê

CELALETTİN YÖYLER

Gelî xwendevanên birêz û birûmet, ez dixwazim di vê nivîsa xwe de, kurte-nirxandinekê li ser karakterê mirovatiyê bidime diyarkirin û zanîn.

Belê bi rastî mirovati, heyîneke pir birûmet û birêz e, heke xwe binase. Lê heke xwe nenase, ji rengê mirovatiyê dûr dikeve û dibê wekî giyanwerên rawir û cenawir. Lê bi zanîna min, hêj ji wan giyanwerên bêzar û bê ponijandin ji berê berjêrtir dibê. Lewre ew bi qasî pêdiviyên xwe yê giyanwerî, erkên xwe yê tevgerî û rojanî, bi cih tînin. Lê mirov dema ku ji rengê mirovatiyê dûr ket, pir pîs dibê û dibê berjêrtirî heynên li ser rûyê cîhanê.

Taybetiyên mirovahiyê jî, bi nirxandinên zanistî, du beş in. Yek: Erênî, ya din jî neyînî ye. Ango pozîtîf û negatîf in. Ji bilî van, yeka sisiyan-tune ye. Ango mirov, an qenc e, an jî xerab e. Em, dikarin wan her du taybetiyan bi hinek mînak li wir rêz bikin û binirxînin. Wekî çawa ku em, bibêjin: Merdî,

nemerdî, mêranî qelsemêrî, mirovahî, nemirovahî û qencî û xerabî. Kesên ku xwe-nas in, ew her bi taybetiyên erênî tên nasîn.

Wekî niha "Şêx Seîd, Qazî Mihemed, Seyîd Riza, Rewşen, Bermal, İsmail Beşikçi," û ewên ku canên xwe yê pîroz di rîya mirovahiyê de goştî kirine. A ev jî mînak ên erênî ne.

Em werin ser rewşa kesên ku di nava kesên neyînî yê nemirovahî de, digevizin. Û bibêjin wekî niha ewên ku ji bilî berjewendiyên xwe yê kesaî tu tiştî naponijîn û li berjewendiyên gelê xwe, welatê xwe, neteweya xwe, nabin xwedî.

Wekî niha yê ku dikevî nava îxaneta gelêrî, welatî û neteweyî. Îxaneta 'jinikê bi mîrekî re an ya kesekî bi kesekî din re. Lê bi awayê nîrxên mirovahî û gelêrî, olî, îxaneta bi welat û neteweyê re, diwartirîn û gemartirînê îxanetan e. Wekî îxaneta "Malbata Barzanî" ku gelek caran bi neteweya 'kurd' re hatiye kirin û hê jî tê kirin. Di dîroka cîhanê de tu kesî nedîtiye û rast lê nehatiye ku gelek gazî nijadekî biyan bike û tîxe nava "Erz" û "eyalê" gelê xwe û saziyên wî yê gelêrî û çandî û tenduristî. Hem jî bi sedan kesên nexweş bêçek, destgîredayî bikuje û bi dû ereban ve girê bide, di erdê re bikişîne. Bi zanîna min ev "malbat" jî xisletên mirovahî, neteweyî û gelêrî pir dûr ketiye û bûye

dijmin û cerdevan û çeteyêke malbatî û eşîrî, li dijî berjewendiyên neteweya kurd. Belê bi rastî û dîrokî, vê malbatê ji bilî berjewendiyên xwe yê eşîrî, malbatî, feodalî, tiştêkî pak nekiriye, hem jî nake, weselam. Ev malbat rawir û tebayên wîsa ne, ku bi sedan pêşmergeyên "Mam Celal" dorpeç kirin û kuştin. Hem jî ev 'malbata' dirinde û hovên wîsa ne ku di demdirêjiyên a d' roka xwe de bi sedan rewşenbîr û siyasetmedarên kurd ji bona berjewendiyên xwe û yê neyarên gelê kurd kuştine.

Wekî kuştina wan siyasetmedar û şoreşvanê leheng wekî Dr. Seîd Kırmızıtoprak, her wîsa birêz Seîd Elçî û birekên din ji endamên Komîteya Navendî ya Partiya Demokrata Kurdistanê Îranê. Vê malbatê, Başûr bi tenê nelewitandiye, hinekî ji eşîrên Bakur jî wekî Başûr, bi xwestinên wan ên nemirovahî, bûne cerdevan (çaş) û çek li dijî birayên xwe yê kurd, xebitandine. Lewre eşîrên Bakur wekî eşîra "Serek Çaş Tahîr Adıyaman" û eşîra Gewdan û hinekên din di demên dirêj de hetanî niha jî girêdayî malbata Barzaniyan bûn. Hem jî wekî partiya Şêx 'Şerafettin Elçî' ew jî di rê û rêçikên vê malbatê de dimeşin û tevdiagerin. Ez bi tundî îxaneta vê malbatê bi neteweya kurd re û tevkujîya wan a li ser kesên bêçek, şermezar dikim û dibêjim: Bimre nemirovahî û îxanet!

Embaza Bêrîvan Tûrkmen Demirel

Ma Embaz Bêrîvana piya, Unîversîta Marmarî di wendê. A wandoxê Fakûlta Teknîkî bi. Piyê ay Ap Heyrî, wexto ke a amê bi dinya, nameyê ci Tûrkmen kerd bi pa. La belê na name nêşiyê weştê ay. Cokra jî, ay waştê ke embazî cirê vajê Bêrîvan. Embaz Bêrîvan waya Embaz Cafer Demirelî bi. Min Embaz Cafer finê di finî dî bi. Nê şervanê manê delalî hetê Qoçgîrî ra bî. Maya înan jî Tirk bî.

Embaz Cafer sûka Stanbolî di, Embaz Bêrîvan jî mabendê Kurdistanî Bakur û Kurdistanî Rojhilat, kiştî Serhadî di şehît kewt. Ewro jî xebatanê ê embazan, piyê înan Ap Heyrî û maya înan Dayika Elif dana. îye jî zey qeçanê xo ya bi zerya germa û bi ganê zixmiya xebatê reyayinê şarê ma danê. Ewro birayê înano werdî, Embaz Raif jî, zereyê zîndanê Tirkiya de no. Wexto ki ez înan vî-nena bawerîya mîna reyayin , gamna vera vernî şina. Min bi xorê na malbat, rûmetê şarê ma yo. Çimki na malbat kok ra biyo tewrdê lecê şoreşê ma. Gerek ma ney bizanê. Wa nê malbatê winayinî çimandê ma verdi vinî nêbê ke, dîrok raşt bêro virazyayin. Na kiştîra jî karo gird, kewno mi-landê roşnikaran dê ma ser.

Sera neway û jewin di ma wandoxê welatperweran waştê ke Unîversîtê Marmarî di jenosîdê Halepçî lahnet kerê. Roja 15ê Adarî, ma wandoxê Kurdî kom viraşt ke şewra rew ma bêre kampûsê Göztepî. Bî şewra ez şiya ki, bê Embaza Bêrîvanî mara kes nêamebi kampûsî. Min jî, xo bi xorê vatê ke ez berey mînda. Bi raştî jî ez berey mendbiya. Ez sist sist kewta zeredê kantînî, min wewna çuşmedê xo ke bê Embaza Bêrîvanî kes çiniyo. A roj ez winî şermaya ke, qet xo vîra nêkena. Min hewna kerdê çiyê bivatê ke, ay ridê xo tîrş kerd û mirê wina vat bi: "No senî karo ke kes goş nêdano pê. Kotî mend şoreşiya ma. Bi na hala veradi şoreşî, mayê nêşê xo rê wêr bivijiyê."

Qewlê ma wina nêbi. Gorê vatişî, gerek ma heme şewra rew tîyadbiyayê. Şewra biro çîno ke giran bivijiyê vernînda ma, o çax mayê sekerê. Embaz ewna nêbeno. A nika mi fahm kerd ke, xebatê mayo veriyin kok ra vengê." Sifteyî mi ayrê vat: "Embaz tiya xo ver de kisey kena. ûslûbê xo tayn nermki, ke ma pêra çiyê fahm bikerê." Wexto ke min winî vat, Embaz Bêrîvan tayna kahriya mira, awiranê xo jî fina tîrş kerd û wina vat: "Nika tiyê se vanê embaz. Na babeta mayê nêşê bibê şiwane jî. Heme çinde bawerî û girêdayin esto. Zahmetê na ray vêşiyê. Keso ke na zahmet nêşo bido çimandê xo ver, oyo sereyê xo biceno siyanê wişk ra. O wext merdim se vajo jî berey maneno. Ewro mayê pêrodê ke şewra karanê xo de şenik nêkewê." Mi wewna ke Embaza vera peyd ra ling nêçekena. Mi çend ke çewt kisey kerdê a ameyê mi ser. No fin ez kahrîyaya ay, û mi cirê wina vat bi: "Tiya xo ver de kisey kena. Hukmê hire mengî noyo. La belê ez û tiya bi serana nê çî miyandê. Gamekna embazê bêre. Tiya qandê çîçî hindi qîrena mi." Wexto ki mi ci rê winî vat, Embaz Bêrîvan tayn sist bî. Bahdo jî, şî di çay erîna û ard. Hewna ke ma çay şimîte, ay minrê wina vat bi: "Embaz ma çayê xo bişimê, bahdo jî pêrodê. Ez tora, tiyê mira fêşî xîntê. La belê ewtiya de nêbeno, ma şirê cayo ke çimandê şariya dûrî, ma weş pêrodê."

Bahdoyê çay, ma kursîra weriştî û şiyê bindê daran, faşî sero de ronîştî. A roj vera dihîrî embazê mayên bîni jew bi jew ameyê kampûsî. Hin-

do ki yeno mi vîrî, a roj Embaz Bêrîvan bê min, nêkahriyê kesî ra.

Serna Embaz Bêrîvan û mêrdê ay Embaz Hesen piya kewtê binçim û nezdîyê pancês rojî, înan piya Gayrettepe de tahdeyê dijminî diyê. Ê rojan de ma vêşî pê nêdiyê. Bahdo ez pey hesiya-ya ke hûrdna embazî jî şiyê teber û biyê tewrdê gerîlanê artêşa reyayina şarê Kurdistanî. Embaz Bêrîvan, serê tepya wazena ke embazanê xo ya piya ravêrê Kurdistanî Bakur. A roj, sînor de mabendê gerîlayan û eskerandê Tirk de lec vejyeno û wîja de şehîd kewna. Embaz Cafer Stanbolî de, Embaza Bêrîvan jî Serhadê benê şerZ
ZÜLKÜF KIŞANAK

Jî bo temaşevanên MED-TV'yê Anket

Cihê ku hûn lê rûdinin

Karê we

- Karker
- Karmend
- Esnaf
- Xwendekar
- Cotkar
- Serbest

Zimanê we yê zikmakî

Hûn kîjan zaravayên kurdî dizanin?

MED-TV ci tîne bîra we?

Hûn ji kengê ve ji MED-TV temaşê dikin?

- 2 sal
- salek
- 2-3 meh

Wekî tê zanîn televîzyona kurdî, MED-TV'yê 2 saliya xwe qedand û kete sê saliya xwe. Di gel hemû astengiyên dagirkeran, ev televîzyona ku wekî "Televîzyona gelê bêdewlet" tê binavkirin, weşana xwe didomîne. Em dixwazin bi vê anketê bizanin ku gelê me, bi çî çavî li televîzyonê dinêre û weşanên wê çawa dinirxîne. Em ji hemû xwendevanên xwe dixwazin ku vê anketê dagirin û ji me re bişînin. Emê piştî ku encam gihîştin destê me, bersivên we binirxînin û di rojnameyê de biveşînin.

Hûn li ku li MED-TV'yê temaşê dikin?

- Li mal
- Li cihekî din

Hûn her roj li MED-TV temaşê dikin?

- Erê
- Na

Li mala we çend kes li televîzyona kurdî temaşê dikin?

Li derdora we di çend malan de MED-TV heye?

Navê 6 bernameyan li gorî rêza jê hez- kirina xwe binivîsin.

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....
- 5).....
- 6).....

Hûn zimanê kîjan bernameyan hêsan û baş dibînin?

Hûn zimanê nûçeyan cawa dibînin?

- Hêsan e
- Giran e
- Jê fêm nakim

Baş e

Bi dîtina we bernameyan li ser kîjan mijaran pêwîst in?

Ji ber MED-TV'yê we tu tade dîtîve?

Rola MED-TV'yê di pêkanîna vekîtiya neteweyî û çareserîya pirsgrêka kurdî de çi ye?

Li gorî we pirsgrêka kurdî cawa çareser dibe?

Hûn ji bilî MED-TV li kîjan kanalên temaşê dikin?

Hûn kîjan weşanan dixwînin?

- 15.06.1909: Rojnameya Peymanê dest bi weşanê kir
  - 15.06.1947: Mele Mistefa Barzanî, tevî 500 kesî derbasî Sovyetê bû.
  - 16.06.1994: DEP (Partiya Demokrasiyê) hate girtin.
  - 17.06.1995: Dadgeha Ewlekariya Dewletê (DGM) ji ber pirtûka bi navê 'Ji ramanê re azadî (Düşünceye özgürlük)' doz li 99 rewşenbîr û xwediyê weşanxaneyê vekir.
  - 19.06.1950: Sokratesê kurd, Hozan Pîremerd çû ser dilo-vaniya xwe.
  - 19.06.1991: Ji Komîteya Navendî ya PKK'ê Ahmet Güler (Mahir) di şerê li Selim-Goran de jiyana xwe da der.
  - 21.06.1955: Mazlum Doğan hate dinê.
  - 21.06.1991: Rêvebirê HEP û Serokê DEP'a Batmanê Sîddîk Tan ji hêla kontrayan ve hate kuştin.
  - 20.06.1918: Kovara "Jîn" li Stenbolê dest bi weşanê kir.
- Kovar bi piştigiriya 'Komeleya Pêşketina Kurdistanê' hatiye weşandin. Berpirs û xwediyê kovarê Hemzeyê Muksî bû. Kovara ku 25 hejmar derket bi 4 zaravayên kurdî weşana xwe dikir.

AWIR

Bi çavên amerîkiyan Şerê IRA'yê

Her wiha senaryoya filmê dawî 'Dijminê Bêdeng' jî bi vî rengî ye. Ev film jî, ji hinek aliyan ve filmê Rambo tîne bîra mirov. Di vî filmî de jî dîsa qehremanê "Esra bîstan" ên amerîkayî xwe wekî fêriştayan didin nîşan, lê yên li dijî xwe jî bi terorîstiyê sûcdar dikin.

Li ser tevgera azadiya IRA'yê di demên dawî de gelek film tîne kişandin. Mixabin filmê ku tîne çêkirin jî, ji aliya derhênerên Amerîkayê ve tîne amadekirin, lewre jî li gorî raman û berjewendiyên wî welatî, li ser bûyeran radiwestin. Her wiha senaryoya filmê dawî 'Dijminê Bêdeng' jî bi vî rengî ye. Ev film jî, ji hinek aliyan ve filmê Rambo tîne bîra mirov. Di vî filmî de jî dîsa qehremanê "esrê bîstan" ên amerîkayî xwe wekî fêriştayan didin nîşan, lê yên li dijî xwe jî bi terorîstiyê sûcdar dikin.

Di serê film de kontrgerîllayê Îngilîstanê bi ser malekê de digirin û mirovêkî îrlandî dikujin. Ji wan kirî ku mirovê ku kuştine milîtanê IRA'yê ye, lê xuya kir mirovê ku kuştine masîgîrêkî îrlandî ye.

Di vî filmî de kurê wî masîgîrî mezin dibe û di nav tevgera azadiyê de cih digire. Gelek livbaziyan bi deng dike, her çiqas leşker û serwîsa veşarî ya Îngilîstanê dixwaze ku wî bidest bixe jî bi ser nakeve. Lîstikvan Brad Pitt, di film de bi navê Frankî cih digire, di rola lawê masîgîr de ye.

Rojekê milîtanên IRA'yê tevî Frankî wê livbaziyeke bikin, lê serwîsa veşarî ya Îngilîstanê pê dihesa û derdorên cihê ku livbazi wê lê bê kirin digire. Li benda derketina milîtanên îrlandî di-sekinin, çawa ku Frankî fermana destpêkirina livbaziyeke dide, artêşa Îngilîstanê jî hemû tanq, helikopter û hwd dide di-xişulandin. Di vî bûyerê de Frankî di-

gel hevlekî xwe sax difilitin, çar milîtanê îrlandî û gelek leşkerên Îngilîstanî dimirin.

Piştî vî bûyerê Frankî diçe Amerîkayê ku stîngeran bistîne. Bi navberiya dozgerêkî li Amerîkayê li mala polîsekî, Harrison Ford ku di film de navê wî Tom e. Haya Tom ji nasnameya Frankî nîn e. Frankî xwe bi navê Roy, wekî karkerekî însaatê dide nasîn.

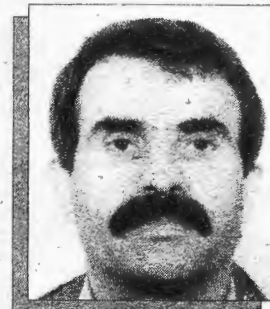
Her wiha ew dozgerê amerîkî tekîliya Frankî û qaçaqxîyê çeka bi hev re çêdike. Ji bo sitandina stîngeran her tişt hal dibe, ew roj tê ku Frankî here stîngerê bistîne û here Îrlandayê, lê xeberê jê re tê ku wê hatina pereyan bi derengiyê bikeve. Li ser vî yekê serê Frankî bi çeteyê re dikeve belayê.

Di wê navberê de Tom jî pê dihesa ku Frankî ji Îrlandayê hatiye da ku stîngeran bistîne. Tom li ber Frankî dibe asteng, naxwaze ku wan stîngeran bistîne û bibe Îrlandayê. Frankî li ber xwe dide. Rastiya welatê xwe û cudahiya di navbera welatê wî de dibêje. Di dawiyê de Frankî xwe ji destê Tom derdixe û diçe ku stîngeran bistîne, hemû endamên çeteyê dikuje û radije stîngeran. Frankî ber bi şeveqê stîngerê li keştiyan bar dike ku here. Lê polîsê Amerîkan Tom, dîsa digihîje Frankî û li ser keştiyê bi hev dikevin. Cara dawî her du hev û du birîndar dikin, her wiha wekî her carên din qehremanê "esrê bîstan" yê amerîkî serkeftî derdikeve û berê keştiyê dide Amerîkayê.

AZAD ALTUN

ÇAVDÊRÎ

MÎRHEM YÎÇÎT

Di çend xalan de rewşa Başûr

Ev çend hefte ne ku rewşa başûrê welêt careke din di nav siyasî û rewşenbîrên kurdan de bûye dabaşa serekî û yekemîn. Sebeb hevkarîya malbata Barzanî û PDK'ê ye bi dagirkerên tirk re ye. Hevkarîyeke ku gelek ên welatparêz, hêrs û bêhteng kiriye. Em jî, îro me dil heye di çend xalan de rewşa Başûr binirxînin û hinekî herin destpêka şoreşa rezberê û ber bi îro ve bîn:

- 1- Di destpêka salên 60'î de şoreşa 1.1 rezberê ne bi tenê ji bo başûrê Kurdistanê, belê ji bo giş perçeyên mayî jî hêviyek bû. Niha dibe bar û derd. Hem ji bo xwe û hem jî ji bo perçeyên din.
- 2- Başûr hem jî bo hundir û nav xwe û hem jî ji bo derve dibe tecrûbeyeke xerab û dibe nimûneya ji bo kesên ku diwaxzin kurdan mîna xelkekî balixnebûyî û lipaşmayî ku nikare bibe dewlet û mafê çarenûsê heq nekiriye nîşan bidin.
- 3- Li Başûr îrade û însiyatîfa kurdan ji destê wan derketiye, di destê hêzên derve de ye. Kurd mane benikê dû hebana. Bûne maşîk û pêlîsk di çavên xelkê de.
- 4- Fersend û derfetên dikevin destên kurdan kurd nizanin û nikarin bikar binin û giş yekê yekê ji dest diçin. Ji bo vî yekê jî divê berî ku kurd gazin û giliyan li der û çîranan bikin, divê ewil gazina wan ji xwe be. Xayintiya navxwe sebeba serekî ye.
- 5- Li Başûr gava ku mirov li navan dinere modern in. Wek Partî Demokratî Kurdistan, Yekîtiya Niştîmanê Kurdistan. Belê naverok û kar kevn in. Nav û naverok hev û du nagirin. Têkiliya wan bi hev re tune.
- 6- Problema stratejiya siyasî, siyasat û serokayetiye heye û bi giştî kultura birêveberiyê, kultura siyasî, neteweyî û îdarî li pey zemên e, bersiva demê nade. Li cihê ku lê siyasatên modern û neteweyî tune be kultura hemdem û neteweyî jî çênabe.
- 7- Pratîka ewqas sal, salên paş 1961'ê derdixe ku merkezîbûyîn û sentralîzebûyîn çênebûye. Ne merkezêk çend merkez, ne otorîteyek, çend otorîte, ne gumrukêk çend gumruk, ne artêşek çend artêş, ne polîsek çend polîs, ne dadgeh û brokrasiyek belê hejmarek dadgeh û brokrasî û dawî ne hikûmetek çend hikûmet hene. Ev jî enerjî û karîna neteweyî dikuje, heder dike û dibe sebeba problemên kronîk, daîmî û heta heta û trajediyekê li pey ya din.
- 8- Şerên li Başûr di nav hêzên vî perçeyî de çêbûne ji şerên nav demokrat û antî-demokrat, neteweyî û neneteweyîyan zêdetir, şerê nav desthelatdariyên herêmî, emaretwazî, neçegêrî û malbatparêziyê ne. Ji vî awirê ve, ev şer paşverû ne, xerab in û bi tenê kaosê, tevliheviyê çêdikin, zirar in. Her ji ber vî jî ev zêdeyî 30 salî ye ku li Başûr şer heye, belê negihîştîye çu der û cihî.
- 9- Demokrasi û hevgeriya navxweyî li Başûr çênebûye. Serokatîyên Başûr û berî gişan jî serokatîya PDK'ê ji hesabdayîna gel û beşdariya gel a nav siyasatê ditirse, hesaban dike. Bi tenê dema qûşî li wan teng dibe, xelk tê bîra wan.
- 10- Problemeke din jî ev e li Başûr: Li vir pratîk û serpêhatî, bûyer û qewimandin teoretîze nabin. Nabin belge û wesîqe û nabin şano, roman, analîz û hwd. Ev jî faktora bîngêhîn e ku çima hafîze û bîreke neteweyî çênabe û çima trajedî ducar dibin.
- 11- U dawî giş sal, bûyer û serpêhatiyên heta îro îspat dikin ku edî serokên Başûr divê bîn guhartin, bîn avêtin. Ya din ev jî xuya ye ku divê zemîn û birêveberiya siyasî li vî perçeyê welat hem bête Kurdistanîtkirin û hem jî firehtirkirin. Bi gotinî din berpirsiya perçeyî û klasîk barê şoreşê li Başûr nikare hilgire. Hem bi xwe di bin vî barî de dike û hem bi xwe re jî ne carekê belê hejmarek car xelkê me jî li vir bi dev re biriyê erdê. U hê rastir çare û derman Pekeyîbûna vî perçeyî ye jî.

Me xwest ku dema kasetê we derket bi we re hevpeyvînekê bikin, lê ji ber hin mercên ne asayî çênebû. Berî pêşin ez dixwazim ji we hîn bibim ku kîjan ji we di nav komê de çi karî dike?

Süleyman: Gava ez endamên Koma Amed bidim nasîn, wê derkeve holê ku kî çi karî dike. Koma Amed di sala 1988'an de ava bû û di sala 1993'yan de jî di bin banê NÇM'ê de dest bi xebata xwe kir. Heta îro me 3 kaset derxistine. Îro du kesên ji Koma Amed; Serhed û Memo li Ewropayê di Akademiya Kurdî de xebatê dikin. Yên li vir jî di NÇM'ê de xebatê dikin. Vê gavê kesên li Tirkîyeyê di nav wan de kesê ku li amûrên muzîkê bixwe tune, ez solist im, Serab solist e, Ahmed li NÇM'ê naxebite û ew jî solist e, Fikri jî di konseran de akordiyanê lêdixe, bi piranî karê berhevkerin û sazkirina stranên dike. Ji bilî van du kesên nû tev li komê bûn. Hevalê Mustafa li gitarê dixwe û vokalist e, Hevalê Turan li NÇM'ê dixebite, li tenbûrê dixwe û jî komê nîn e.

Ew ji Koma Amed e û nîn e jî. Ji ber ku hê ew beşdarî komê nebûye, lê di komê de li tenbûrê dixwe. Piştî wî Hevalê Ergin hem li Ewropayê hem jî li vir alîkariya me dike û li Bas-Gitarê dixwe. Ew di xebatan de heye lê tevli komê nîn e. Ev mijareke-tevlihev e.

Ergin tirk e?

Serab: Belê Mustafa jî Gurcî ye.

We sê kaset çêkirin her sê jî ji hev cihê ne, ji ber çî?

Süleyman: Di rastiya xwe de ji hev ew qas ne cihê ne. Ji aliyê qalîteya muzî-

kê ve û ji aliyê teknîkî ve cihê ne. Kasetê yekemîn di nav mercên pir dijwar de hate çêkirin, kêmasiyên teknîkî hene, mesela hevalê me Melek pir vokalekî baş bû, lê kaset di şertên pir dijwar de hate dagirtin. Ji ber wê xetayên teknîkî hene. Di wê demê de rewşa me ya aborî ne baş bû.

Di vê kasetê de şertê edî baştir bûn. Îcar endamkên komê ne li vir bûn û em dema di studyoyê de bûn, kaset qut bû me ji sedî 70'yî kaset ji nû ve tomar kir. Tiştê ku me di kasetên din de nekiribûn me di vê kasetê de pêk anîn. Stranên gelêrî yên ku me berhev kirine û saz kirine me tev hev bi awayekî zindî gotin. Berê îmkânên studyoyê tunebûn, lê îcar me

Li gorî min hunermend pir li paş mane. Şoreş pir di pêş de ye, hunermend û huner di riya ku şoreşa kurdî vekirîye re derketine ser qada jiyane. Belkî pirên wan hê jî li piştê şoreşê bar in. Li dinyayê di nav gelên bindest de hunermend riya şoreşê vedike. Li vir şoreşê riya hunermendan vekirîye û bi destê wan digire.

pir derfet bi dest xistin û em ji kêmasiyan rizgar bûn. Ancax her sê kasetên me ji hev ne cudatir in. Lê ji aliyê teknîkî ve li gorî min cudatî hene.

We sê kaset çêkirin, hûn zêdetir dixwazim muzîka gelêrî bistirên an besteyên xwe bibêjin û hûn bi ser ketin?

Fikri: Kom dixwaze muzîkeke sentez çêbike. Ji motîfên muzîka gelêrî ya kurdî sîd wergire, bi amûrên rojavayî, bi şeweyeke nû, muzîkeke nû çêbikin. Em çiqas serkeftin e, di dawiyê de wê gel biryarê bide. Di kasetên me yê berê de

Şoreşê riya mu

beste jî hene, di vê kasetê de stranên gelêrî yên ku gel dizane û hê neketine tu kasetan, me ew xistin kasetê xwe. Me hinek ji wan bi melodiyan ve dewlemend kir, hinekan jî me deng bi motîfên raq, pop û stranên gelêrî dewlemend kir. Di kasetê me ya sêyemîn de tiştê ku me xwest, me çêkir. Emê di rojên pêş de kaseteke ji besteyan pêkhatî jî çêbikin.

Çima stranên ku we berhev kirine bi piranî ji Serhedê ne?

Fikri: Ez wiha rave bikim, yanê me girîngî da vî tiştî ku em stranên gelêrî jî nû ve saz bikin û pêşkêşî gel bikin. Di vê kasetê me de giraniya muzîka Anatoliya Navîn heye. Ji ber ku wê demê hin hevalên me yê di komê de ji Serhedê bûn û stranên ku wan anîbûn me ew nixandî. Endamê komê Ahmet çend stran anîn, me ew girtin kasetê û du heb jî ji Culemêrgê ne û van di tu kasetan de cih negirtine.

Dema ku we stran saz kirin, we di stranên de guherîn çêkirin?

Fikri: Me tu carî deforme nekir. Me hin melodî li ser zêde kirin, wekî strana 'Amediye' parçeyêke pir sade bû. Me gotin neguhartin, lê awazeke wekî Amediye kêfxweş e (Gozelê gozelê...) (Heeey) Amediye kêfxweş e lê zêde kir.

Baş e hûn wisa dibêjin lê di strana 'Haynik na' de bi qasî ku ez dizanim we guherîn çêkirîye ji ber çî?

Fikri: Niha ez wiha bêjim, me hin stran eynî gotin û versiyonên wan ên cihê cihê hene. Yanê gotinên hin stranên dibê ku wekî hev bin û versiyonên wan cihê hebin. Lê du stran hebûn me herdu bi ser hev ve danîn û straneke bi wî rengî çêkir.

Ji ber çî we tiştê wisa kir?

Fikri: Ji bo dewlemendbûna wê, me wisa kir. Me di bingeha motîfan de guherîn çênekir û me eslê her du stranên jî xera nekir, di vir de li gorî min tu xeletî nîn e.

Süleyman: Jixwe nakaratê wan eynî ne, lê peyvên ku tê de ne cihê ne nakarata herduyan jî eynî ye. Piştî ku kaset derket hin insanên jî ji me re gotin 'Hûn ve stranê hin lezgin distirên' û amûrên ku hatine bikaranîn hinekî stranê sert kirin e. Tiştê ku di vir de tê gotin hinekî bi espîrî ye, lê me hinekî haşîn gotiye.

Di kasetê we de stranê zazakî jî tune ev ji ber çî bû gelo?

Serab: Ji ber ku li Dêrsimê şansê me yê ku bi devoka zazakî ya wê derê stran berhevkerin nîn bû. Sedema beşdar bûna min a komê ji bo ku tîkiliyê bi der dorê Dêrsimê re deynim û vê kêmasiyê bi awayekî ji holê rakim wê di rojên pêş de ev kêmasî ji holê rabe.

Fikri: Berî ku kast derkeve em jî li ser vê mijarê axivîn.

Süleyman: Di kasetên me yê pêşin de du parçeyên soranî hebûn. Di kasetê yekemîn de yek di kasetê duyemîn de jî yek û di kasetê duyemîn de straneke zazakî jî heye. Yanê di muzîka ku em çêdikin de em dixwazim muzîkê bigihînin asta netewebûnê, divê ev sexte nebe, divê em ji dil bin. Yanê kasetekê çêdikin, kurd lê guhdarî dikin kurdên ku bi kirmanckî (kirdkî) diaxivin, kurdên ku bi soranî diaxivin hene, xîtabî herkesî dike, divê mirov wan stranên baş dahûrîne, gava mirov baş pê nizanibe, baş bi hestên wan stranên nizanibe, mirov wan nava bixwe kasetê jî bo ku hinek din jî kaset zêde birfoşe, ev ne baş e, ev ne rast e. Em li ser vê pir rawestiyên di rastiyê de ev yek bi mirov pir tiştan dide windakirin.

Fikri: Parçeyên ku me xistine wê kasetê em belkî ji salekê zêdetir li ser xebitîn. Berî wê jî em hinekî li ser xebitîbûn, hema hema salekê, sal û nîvekê me xebat kir. Yanê sîrf ji bo ku stranên kirdkî û soranî bikeve kasetê, bi lezginî mirov li ser xebatekî neke û stranê baş nizanibe bixwe kasetê jî ne baş e.

Süleyman: Divê ez hest û ramanên kesekî başûrê Kurdistanê bizanibim, divê hestê kesekî ji Dêrsimê bizanibim an jî ji wî insanî hin tiştan wergirim, berpirsiyêke min a wiha heye. Ev kêmasiyêke girîng e. Muzîsyenêkî kurd van zaravayên kurdî nizanibe, kêmasiyêke girîng e. Ev gişk ji bo me kêmasî ne, sibê ez li Silêmaniyê konserekê bidim an jî bi kesekî ji wir re biaxivim, hestên kesekî Helepçeyî yan jî Silêmanî divê bikaribim bidim. Heta çima bi goranî stran nîn be? Ev kêmasiya hemû muzîsyenên kurd e, divê em wê kêmasiyê ji holê rabikin. Heke em qala stranên gelêrî bikin, ev pêvajoya ku demeke em dijîn me ragihand.

Ez li Agiriyê hatime dinê, ez li wir mezin bûme, jiyame tiştê ku ez jiyame min xiste nav berhema xwe. Îro tiştêkî din e, ez îro li Agiriyê najim, ez îro hîn zêde botiyan dibînim, dêrsimiyên dibînim, ji ber wê em divê di berhemên me yê ku emê çêbikin de wê kêmasiyê telfî bikin.

Heke em bixwazim bigehijîne asteke neteweyî, divê di stranê xwe de di zimanê xwe de û devokên xwe de em serkeftî bin.

Gelo ev tê wê maneyê ku di rojên pêş de kesekî bi soranî dizane, hûnê bixin nava komê?

Muzîka kurdî vekir

Süleyman: Na na tiştê ku min got ne ev e. Mesela me strana 'Baran baranê' got, ew stran di wê demê de hevalê me yê di komê de berhev kiribû. Lewre me hesta wê stranê fêm dikir. Di destê me de pir stranên soranî hebûn, lê ji ber ku me ji 'Baran Baranê' fêm dikir, me ew xiste kasetê xwe. Tiştê ku ez qala wê dikim ev e. Ev nayê wê wateyê ku divê em ji bo stranên soranî an kirmanckî kesekî bigirin nava komê. Ancax insanên li ser wê xakê dijîn, divê mirov ji wan fêm bike. Ev nayê wê wateyê ku pêwistiya hînbûna wî zaravayê kurdî nîn e, berevajî wê yekê, divê em ji bo hînbûna zaravayên din ên kurdî hewl bidin xwe.

Hûn dikarin li ser bikaranîna amûrên rojavayî di muzîka kurdî ya gelêrî de ji me re çî bibêjin.

Fikri: Em muzîkeke sentez çêdikin, niha çêkirina muzîkeke bi vî rengî di eynî wextê de navneteweyîbûnê, bi xwe re fîne. Bikaranîna amûrên gelêrî di muzîka kurdî ya gelêrî de bi xwe re neteweyîbûnê nayine. Yanê hûnê xwe çawa bi kesekî Ukraynayî bidin fêmkirin. Lewre ji me re dibêjin ev 'tirse' ev ji tirsê derketiye, ev estrûmanên navneteweyî ne, ji ber vê yekê muzîka kurdî jî ji bo ku di nav muzîka gelên din de cihê ku heq kirîye bigire, ev tişt pêwist e.

Süleyman: Îro em li gerî'ayên kurd dinihêrin, çeka herî pêşketî bi kar tînin. Ev ji ber pêwistbûnê ye. Ez û Mustafa di eynî komê de ne, Mustafa gitarê lêdixê, ew xwe bi wê îfade dike. Belkî bi tembûrê jî xwe bikaribe îfade bike, lê ew bi gitarê zêdetir xwe îfade dike. Mustafa belkî bi qasî mirovekî îspanî wê hîs dike û ez jî kesekî ku ji gundekî Agiriyê hatime me, divê hestên me wekî hev bin yanî xwezayî bin.

Çiroka stranên ku we berhev kirine, hene?

Fikri: Çiroka pirên wan hene. Mesela çiroka strana 'Hoy Memo' heye. Memo di dema Şerê Yekemîn ê Cihanê de çûye leşkeriyê bi salan nehatiye, rojekê diya wî dinihêre ji odeya bûka wê deng tê, wisa fêm dike ku bûka wê bi yekî din re ye....

Serab: Yavuz Bingöl jî ji bo strana xwe ya bi navê 'Kırmızı Gül' heman çirokê dibêje, lê ew bi ihtîmaleke mezin derew e.

Mustafa: Li her derê dinê tiştê bi vî rengî hene. Mirov çûye şerê Koreyê hatiye jina wî bi yekî din re zewiciye, yanê pêncî cureyên wê hene. Ev li nav lazan, çerkezan, kurdan, tirkan de hene.

Çiroka strana Zerdê jî heye gelo?

Süleyman: Hema hema di her stranê de tiştêkî wiha heye. Di nav strana 'Zerdê' de mesajêkî taybet heye. "Hoy hoy Memo" hîn zêde te zanîn. Yê din jî ancax bi lêkolînan mirov dikare derxe holê.

Serab: Divê gotin ku gelek stranên

ku çiroka wan heye û ji aliyê komê ve hatine berhevkirin jî neketin kasetê.

Di tevgera azadiyê de cihê stranên çî ye?

Serab: Di tevgera azadiyê de cihê her ferdekî çî be, cihê stranê jî ew e. Her gava ku ew ferd diavêje, têkiliya ku datîne,

na van rast nabînin. Stranên gelêrî nixê ku kurdan sed û sed-pêncî sal berê afirandine. Pêşkêşkirina wan têkoşîneke pir mezin e. Divê li wê mijarê bi awayekî pir cidî bê nihêrtin. Girîngiya besteyan jî pir mezin e, her wekî çawa ku dengê dengbêjekî welatê wî fîne bîra mirov, beste jî rîya parastîna wê axê û rîya azadkirina wê vedibêje.

Süleyman: Marş jî beste ne. Kurd di şer de ne, malên wan tene şewitandin, berxwedana kurdan heye, kurd tene tunekirin. Pir tişt hene ku li ser jiyana kurdan divê bîn gotin. Bi awayê lorîkan hûn şoreşê nikarin binin zimên, heke hûn bixwazin ev tiştêkî tûj be, divê wekî marş bê gotin.

armanca ku datîne ber xwe çî be, cihê stranê jî ew e. Çand û huner jî divê wekî ku çawa şervanekî azadiyê 24 saetan ji bo gelê xwe şer dike, an jî dayikeke kurd çawa li axa xwe xwedî derdikeve, kesê ku bibêje ez hunermend im jî divê bi cîdiyeteke wiha li hunera xwe xwedî derkeve û bi vî rengî xebata xwe bidomîne. Her wekî ku tê gotin 'Kesên ku stranên gelekî çêdikin, ji kesên ku qanûnan derdixin xurtir in.' Di guherîna mirovan de

Her gava ku ew ferd diavêje, têkiliya ku datîne, armanca ku datîne ber xwe çî be, cihê stranê jî ew e. Çand û huner jî divê wekî ku çawa şervanekî azadiyê 24 saetan ji bo gelê xwe şer dike, an jî dayikeke kurd çawa li axa xwe xwedî derdikeve, kesê ku bibêje ez hunermend im jî divê bi cîdiyeteke wiha li hunera xwe xwedî derkeve û bi vî rengî xebata xwe bidomîne.

cihekî hunerê yê taybet heye. Berî her tiştî kurdên bi rastiya xwe hesiyan e, bi strana xwe hesiyan e, rastiya xwe ditîne. Hûn bi rojan propogandeyê, belkî tiştê nekeve serê yekî, lê gava hûn stranekê bistîrên û bibêjin 'ev strana axa te ye' ew jî wê baştir fêm dike. Belkî di têkoşîna hemû gelan de hunermend û stran rîya gel vedikin, lê jî bo kurdan cihê stranê hîn cihê ye.

Li gorî we stranên gelêrî zêde li ser gel tesîr dikin, an beste?

Serab: Em wekî muzisyen cudakirî-

Li gorî gotinên we îro ev tê kirin?

Mustafa: Kesê ku muzîka gelêrî çêbike divê ji nav gel be. Muzîka gelêrî rastiya di nav gel de fîne zimên. Tiştê ku îro ji nav gel bê çêkirin belkî beste be, lê di nav qonaxa demê de ew jî dikare bibe muzîka gelêrî. Ji ber vê yekê mirov nikare îro stranên gelêrî û besteyan derxe hemberî hev.

Fikri: Ev şîroveyeke pir baş bû, ji ber

Di vê maneyê de muzîka kurdî di kîjan merhaleyê de ye?

Serab: Kurd di kîjan merhaleyê de bin, muzîka kurdî jî di wê merhaleyê de ye. Raste rast wisa nîn e belkî, ji ber ku kurd bi sedan sal in bindest in, tene perçiqandin hinek tecrûbe qezenc kirine û wê tecrûbeyê rîya têkoşînê hîn wan kiriyê. Hunermendên vî gelî hê nû ne, nû diafirin û diafirînin. Di vê maneyê de bi têkoşînê re di eynî astê de çayî nîn e. Feqet we got ku di stranên gelêrî de amûrên rojavayî jî nûbûna kurd, nûbûna her tiştî ye. Kurd her li dinyayê belav dibin muzîka kurdî jî li dinyayê belav dibe, çand jî wisa ye. Mesela hûn bi nanekî tistî bi

dar û cowan dikarin şer bikin. Lê hûn ku di şertên dijwar de navendeke çandê ava bikin, belkî hûn nikaribin asta ku hûn dixwazin bigihîjinê. Ji ber vê yekê di şertên jiyane de rewşa şer jî divê li ber çav bê girtin. Di vê rewşê de di nav çand û hunera kurdî de dîsa ya herî pêşketî muzîka kurdî ye.

Hûn dikarin bibêjin em bi ser ketine, an jî muzîka kurdî li vir çiqas bi ser ketiye?

Fikri: Pîvan çî ye? yanê heke pîvan a şoreşê be ev pêşketina şoreşê be şoreşê xwe bi gel û raya giştî ya cihanê daye pejirandin, huner pê re hevcot naçe.

Süleyman: Li gorî min hunermend pir li paş mane. Şoreş pir li pêş e, hunermend û huner di rîya ku şoreşa kurdî vekiriyê re derketine ser qada jiyane. Belkî pirên wan hê jî li piştê şoreşê bar in. Li dinyayê di nav gelên bindest de hunermend rîya şoreşê vedike. Li vir şoreşê rîya hunermendan vekiriyê û bi destê wan digire.

Ev 8 salên dawî ne ku di warê muzîka kurdî de hin gav hatine avêtin. Hin sazîyên çandî û hunerî wekî NCM, Akademiya Kurdî derketin holê. Berê tevliheviyek hebû. Muzisyenên kurd jî di pir waran de xeletî û derew dikirin.

HEVPEYVÎN: M. AKSOY
WÊ BIDOME

Şevbihêrka Hestên Şevê

Hêviyên min wekî serê çiyayên Zagrosan pir bi dûman in. Îro' tu wekî berfineke keleş li qûntarên çiyayê, pejna te li ber çavên min e. Neke tu berfî, neke berf tu bi xwe yî. Li ser pelgên te dilopên avê bi tîrêjên rojê yên şevqê li dora xwe mîna elmasrengan belav dibin.

Ev dûriya ji welat bûye wekî rîşeke bêderman di canê min de. Ew xaniyên me yên ji herî û kevîran hatibûn avakirin îro ji her rojê bêtir lewna wan li ber çavên min dihere û tê.

Îro her rêşivaneke ku ez berê tê de meşiyabûm, lê belê min xweşikîya wê nedîtibû, îro ez hîna nû wê dinasim ku ew rêşivana rêçika min bûye.

Di werza payîzê de dema nû baran dibariya bêhna axa ku bi mehan ziwa

mabû, hesteke vejîne di dilê mirov de dida pişkiwandin.

Îro her çiqas ez bi hezaran kilometre ji welêt dûr bim jî, bêhna nanê tendûrê hîn bêhtir tê pozê min.

Li devê Çemê Reşan kaniyeke avzê hebû, min xwe qirûs dikir û av jê vedixwar û dema carina bêzar dibûn em dike tin avê, me masî digirtin. Li kêleka çem dehleke hebû, li tenişta dehlê jî baxçeyekî firingiyan hebû. Masîyên ku me digirtin me li wir li ser agirekî ji darên hişk dibiriştin.

Germa havînê û xwêdana li canê mirov dida, wekî misk û enberê xwe dida derve. Wêneyên welat her roj hîn pirtir li ber çavên min diherin û tîn...

Ya xweda!

Ev çi evîn e di canê min de, min bêriya axa welatê xwe kiriye, ez naxwazim li vê biyaniyê bimirim.

Ditirsim, belê ditirsim, li vî welatî bêgane bimirim, naxwazim bi tenê bimirim.

Li welatê xwe li ser axa bav û kalên xwe di rojê biharê de dixwazim li ser mêrgek, li ser piştê vezelim û li ezmanên welatên xwe yên bilind û bêstûn binihêrim. Wê demê mirin, mirin nîn e, mirin xem nîn e...

Hûnê bibêjin çima tu qala mirinê dikî? Ji ber ku ez jiyane bi mirinê fêm dikim.

Li Kurdistanê xweza, serma, germa, bihar û payîzê bi hev re bi semayeke yezdanî pêşkêş dîke û tu biryar dide ku tu li bihuştê ye.

Erê hevalno min bêriya welatê xwe kiriye, min bêriya dayika xwe kiriye. Wê çawa aram û tebata min bê.

Nizanim careke din dema em li dora tîfikê civiyabûn, çavên me li sersotên agir kûr û dirêj dinihêrî û em difiriyan di xewnên şevan de

Careke din ez ketime gerîneka demê Zîz dibe şev...

Destarê çerxa felekê dihêre dihêre.. Bayê kûr rabû didêre û didêre derd û kulên min didêre Simbêlên cemed girtî, dayê min, sar

Û bihara rengîn hat, di danê beyan de pez li ser xwêdanîka marîna berxane wekî qiyametê ye.

Şev dema hişyariya hestên dilan e..

Dibe ku tu bibêjî ji dil.. belê ji dil Îro zarokê li Kampa Etrûşê bi çavên melûlî li min dinehirî,

Hêviyên min weke çirayên demên bihurî zelûl in û pir bi dûman in.

Îro tu wekî berfineke keleş li qûntarên çiyayê, pejna te li ber çavên min... Neke tu berfî, neke berf tu bi xwe yî. Li ser pelgên te dilopên avê bi tîrêjên rojê yên şevqê li dora xwe mîna elmasrengan belav dibin.

Dilopên daketine devê çem, xuşe xuşa avê wekî melodiya loriyeke ku dayik ji zarokê xwe re dibêje, kete keriya guhê min. Çivîkek hate xwe danî li ser milê min û min nikulê wê ramûsand û firiya çû ber bi semayên kûr û vala ve...

Zarokê biçûk bûm min li her tiştî pir bi baldarî dinihêrî,

rûniştibûm li ber pacê rûniştibûm, li derve berf dibariya,

min kuliyên berfê takîb dikir, ka gelo li hev dikevin an na... na na li hev nakevin.. ji ber ku li hev biketina, digotin wê dinya xera bibe.

Darekî biçûk di destê min de hebû û min agir di tufikê de tev dida, dapîra min go ezê ji te re çirokekê bibêjim, dibê ku tu jî rojekê ji kurên xwe re bibêjî;

Çirokê çivanokê/ rûnê rokê kete cihokê/ cihok miçiqî/ mele pix kir karê/ kar melisî, gur fetisî... dapîra min ya delal nizanibû ku ev dijminê mirovahiyê, wê xewnên me jî, çirokên me jî tar û mar bike...

Îro kela kîna min li vî dijminê ku xewna min xerab kiriye rabûye.

Kela dilê min rabûye wekî lehiyên Firatê..

Kîna dilê min dibe evîn û di qefesa dil de hilnayê.

Dixwazim bifire bi bal çiyayê ve, wekî kewekî di qefesê de.

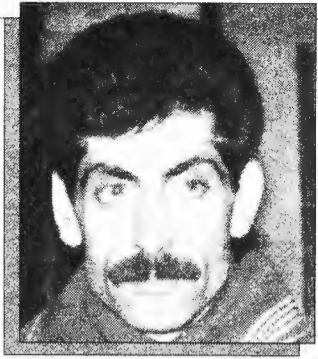
Îro min digêrîne ber bi cewherê min ve

Û min wekî bablîsokekê di nava birra min de zîz dîke.

Şev baş ta şevbihêrkeke din.

RÊŞAD AMEDÎ

Li navendên çandê çalakîyên ve heftêyê
Li NCM'ya Stenbolê

● **15.06.97 Yekşem:** Bernameya bîranîna Ahmet Arif.
Helbestvan: Şûkrî Eraz û Yusuf Hayaloğlu, saet:14.30
Konsera Ozan Xanemîr, saet:18.00

● **18.06.97 Çarşem:** Panela Înstîtuya Kurdî: "Rewşa Weşanxaneyên
Kurdî" b Beşdarvan: Doz, Komal, Deng, Nûjen û Berfîn.

● **20.06.97 În:** Film: Kar(îş). Derhêner: F. A. Akıncılar, saet:15.00
Filmê Belgeyî yê İsmail Beşikçi "36=13 Girtîgeh". Derhêner: Ahmet Soner,
saet:18.00

● **21.06.97 Şemî:** Konsera Koma Gulên Xerzan, saet: 14.30

Ekin Sanat Tyatrosu "Çarrar Ana" nın Tüfekleri (Tivingên Dayik Carar"
saet: 18.00

Li NCM'ya İzmir'e

● **15.06.97 Yekşem:** Konsera Koma Gulên Xerzan
saet:14.30 - 18.30

● **20.06.97 În:** Şano "Bayê Elegazê" Şanoya Hêlîn, saet:18.30

● **21.06.97 Şemî:** Konsera Fevzi Kurtuluş, saet: 14.30

Şano "Bayê Elegazê" Şanoya hêlîn, saet:18.30

Li BEKSAV'ê

● **19.06.97 Pêncşem:** Film "Mississippi Yanıyor" Derhêner: Alan
Parker, saet:18.00

AWIR

Şewa payştgeniya HADEP

Şaxa Partiya Demokrasiya Şarî (HADEP) ya Zeytinburnu 8'ê gulan de Resturantê Karides de jû şewa nanîn kerd hedre û nêzdiyê 700 mardimî amey şewa HADEP'a Zeytinburnu.

Qiseyê akerdinê şew Serokê HA-DEP'a Zeytinburnu AliCan Önlü kerdî. Önlü qiseyandê xo de vat ke, hetanî nika nê şerê limînê de mayê kurdan bermayê, la belê operasyonê başûrê Kurdistanî, taybetî jî warodayinê helîkopteran dima mayê tirkanê jî bermayê. AliCan Önlü da zanayin ke, wexto ke mayê kurdan bermayê, mayê tirkan bêveng mendê û bermayinê kurdan nêdiyê. Bewnê ewro jî mayê tirkan bermayê, labelê mayê kurdanê bermayinê mayanê tirkan bêveng nemanenê û wazenê ke no şero limîn biqediyê. Fina Önlü wast ke dewleta tirk operasyonê Başûr vindarno û wa artêşa xo Başûr ra banco.

Serokê HADEP'a Zeytinburnu pey ra, Sekreterî HADEP'a Stenbolî Cemal Coşkunî qisey kerdî. Coşkunî bandorkendena başûrê Kurdistanî protesto kerd û wina vat: "Bakurê Iraq rê operasyon viraştin mesela kurdan çareser nebêna. Mesela kurdan ser ma verî vat, mayê nika jî vam, mesela kurdan

raya demokrasi û siyasiya çareser bena û coka jî mayê vam, wa dewlet hemî nê operasyonî virado û wa raya demokrasi û siyasiya çareser bikro."

Fina Sekreterê HADEP'a Stenbolî da zanayin ke dewlet verî jî başûrê Kurdistanî rê operasyon viraşt, la belê teva nêkewt ci dest. No operasyon ê binan ra xerabtir o, çimkî nê operasyonî miyan de destê Amerika û Îsraîl estê. Nê dewlet wazenê Rojhilat Navîn de ariyeyê xo bidê geryayin.

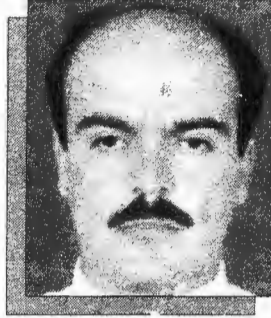
Cemal Coşkunî racenayina HADEP ser jî wina: "Ewro dewleta xo vana demokrasiyan de çarey nêqediyenê. Raştto mayê jî vam demokrasi de çarey nêqediyenê, de o wext kerem kirê racenê. Şima DEP racenê, nê şarî HADEP nê ro. Şima Hatip Dicle eyşt zere, nê şarî xo miyan ra Boztrak vet. Şima HA-DEP racenê, Boztrakî çekrê zere, no şar DEP'an, HADEP'an, Hatip'an, Boztrak'an xo miyan ra vejeno. De kerem kirê racenê çiçi do şima dest kewo."

Şewa Zeytinburnu de Hunermendê NCM Hozan Xanemîr (Hawaryûm), Koma Agirê Jiyân û Metin Kahramanî deyrana (kilamana), Teatra Jiyana Nû şanoya, Koma Serhildan jî govenda şelik (girse) kefwêş kerdî.

MEMED DREWŞ

TÎŞK

BEKIR BAHÖZ

Dagîrkirdinê başûrê Kurdistan

Supay Turkiye rojî 14'î gulan, be ber çawî hemû cîhanewe û be deyan hezar serbaz û tank û top û firoke û helîkoptere, pelemarî başûrê Kurdistanî da û beşêkî zorî ew parçeyey Kurdistanî dagîr kird.

Turkiye her le seretawe raygeyand ke giwaye ew hêrişe le ser daxwazî Partî Demokratî Kurdistan (PDK) destî pê kirawe, giwaye PDK hêrişî kirdote ser gerîlakanî PKK û bo pak-kirdinewey herêmeke, daway hawkarî le Turkiye kirdiwe.

Sereta PDK lew bareyewe bê deng bû, çünke lewe deçê çi Tirkiye û çi layenekanî tirî Başûr, lew bawere da bû bin ke gerîlakanî PKK xoyan bo nagîrê û her le heftêy yekemî şereke da tefrûtûna debîn û hemû şitêk debrêtewe.

Belam ke hêdî hêdî tep û tozî berekanî şer rewiye û supay Tirkiye zebrî tundî berkewt, edî rewşêkî tir hate arawe, be şeweyek ke PDK raygeyand ke we supay Tukiye bo ser Başûr dawet nekirdiwe û heta kar be ewe geyişt ke PDK du car bange-wazî aşti arastey PKK kird.

Her hemû em pêşkewtinane diway dê ke hêzekanî gerîla le ser-atay qonaxî diwemî şer da, be mûşekî SAM-7 du helîkopterî hêzî hewayî Turkiyayan berdayewe û ber leweş be Doşka, du helîkopterî tiryân berdabowe.

Şan be şanî em pêşkewtinane, PKK le piştewey berekanî şer, peywendî xoy legel cemawar û heze şoreşgêrekanî başûrî Kurdistan da pêş dexat û peyman û protokolî hawbeşiyân legel da mor dekat.

Eme la layek û le layekî tirewe, diway berdanewey helîkopter-akanî Turkiye, edî supa helikopter bekar nahênê le şer da, wate mirov çon temaşa dekat terazûy hêz be lay cengaweranî kurd da ye, bew core, nek her PDK, belkû xudî dewletî turk naçar debê çaw be siyasetî xoy da bixşênêtewe. Çünke Turkiye tiwanî niye bo mawekî dirêj le xwarûy Kurdistan bimênêtewe û rojane serbaz bidat be sebaref be dabîn nekirdinî parey pêwist bo operasyonêke, nimûneyekî berçawî têkşikani hêrişeke ye. Ewe bû tenanet Erbakan-îş danî piya na ke supa be mebestî şardinewey doranekanî, hewl deda hêriş bikate ser hukûmet.

Çawdêrî siyasî detwanê bilê Turkiye nek her neytiwanî bew hêrişe PKK le naw berê û bes, belkû hêrişî emcarî supay Turkiye be hawkarî PDK, kurdî le dewrî yek kokirdewe û le Kurdistan û her çiwar lay dinyawe narezayî û tureyî dabarî be ser Turkiye û hawkaranî da. Turkiye baş tede gat ke hergîz natwanê be rêgeçarey serbazî, kêşey kurd çareser bikat.

Memê gundî

Dîkê berê sibehê, li ser kozika mirîşkên Seyro (pîreka Memo, ji gundê Bewernê, li hêla bajarê Nisêbinê) bang da û bi bangdana wî re, çavên Memo bel bûn, pê re pê re sed sixêf û kufri kirin, berî ku piştî xwe di nav livînê xwe de biterqîne û şehdebûna xwe pê re bine!...

Memo, piştî ku piştî xwe terqand û şehdebûna xwe anî, xwe ji nav koma kûfletê xwe, ji ber Seyro li rexê çepê û rêza zarokan li aliyê rastê kişîşand.

Sal li dûv salê, cihê lawê ji yê nexurî, ji cihê wî dîr diket û zarokê dî, diket şûnê û wilo, ew pênc sal bûn ku ji livînê bavê xwe dîr diket.

Memo, bi lez cilên xwe li xwe kirin. Çû çêleka sor ajot pêşiya gund, berda nav garana gund û veşerîya her sê bizinên xwe jî kirin nav kêrî, ji nûv re, du mist av li rûyê xwe kir û neh deh caran destê xwe, di ser simbelê xwe re bir û anî, serê wan pêça û tûj kirin.

Memo, tim henek dikir û digot:

– Taştîya min bi efendiyên Nisêbinê re ye.

Gotina Memo rast bû, ji ber ku, karê wî li bajarê Nisêbinê pêk dihat, karê wî jî ew bû, ku bi aceleka (erebok) dehfindinê fêki (mêwe) û hin şinahî, li nava bajarê Nisêbinê digerland, difiroto û wilo kûfletê xwe, pê xwedî dikir. Rojekê dostekî Memo, kenî û jê pirsî:

– Memo, çi derdê te ye, ku tu wekî limêja sibehê, berê xwe didî bi ser mala memûrê polîsan de û ji nûv re, dest bi firotina mêweyên xwe li nava bajêr dikî!?

Memo, bi dostê xwe re dikenî, lê vedigerand û digot:

– Bira, ez her sibe, çar pênc hib tivir mivir diavêjim ber deriyê wî segbavî, berî ku cengena jina wî ji xewa xwe rabe û heger ez dereng gihîştim, mala min kambax dike, karê rojekê giştîkî di xisara xwe dernaxim!..

Îro Memo, berî bangdana dîk hişyar bû û bi giranî di nav livînên xwe de rûnişt. Milê Seyro hejand, deng lê kir da ku herê wan sewalan bider (êm) bike. Seyro, çav girtî jê pirs kir û got:

– Te xêr e Memo?

Memo bi giranî çavên xwe xwirandin û got:

– Bi xwedê Seyro, min xewneke pir pîs û giran dît, laşê min tengjiya ji ber!

Her sibeh Memo, çar pênc qedeş çay bi nanekî tenûrê û bi sêniyek mast re dixwar û vedixwar. Lê, vê rojê, bê tastê ji mala xwe derket û berê xwe da bajarê Nisêbinê û dilxemgîn!..

Demsal, bihar e, danê bêriyê ye, Seyro bi bêrivanan re li nav keriyê pez bû. Kêlika ku bejna Memo jê ve xuya kir û ew dît bê çawa ji aliyê Nisêbinê ve, tena tena tê mal.

Çirkinî ji dilê Seyro hat û ji tirsê dilê wê hate guvaştin.

Di dilê xwe de got:

– Memo nehatibe belayê!..

Her sê bizinên xwe, bi lez dotin û bere xwe da mal.

Memo derbasî xaniyê xwe bû û bangî Seyro kir, got:

– Seyro! Bi lez çayekê ji min re bide çêkirin lê, serê min peçiya!..

Seyro.. Ba dida bapora gazê, agir pê ve dikir û di pê re jî, ji Memo pirs kir, li ser sedema zû hatina wî ji kar.

Memo bi keserê re, got:

– Seyro!.. Îro ez hatim kuştin, lê Xwedê ez ne kuştim!

Seyro bi tirs, jê pirsî, ka çi bûye?

Memo, mijek li cixara xwe da, bêhna xwe bi dûyê cixarê re berda û ji nûv re bersiva Seyro da û got:

– Berî ku ez bigihime ber mala memûrê polîsan, tirimbêla wî hat peqandin, bû hezar çênî, ew û şifêrê (ajo) wî bi hev re hatin kuştin.

Seyro bêhna xwe, kişand û berda û got:

– Êêê.. Û ya te çi ye, Apociya ew bombe kirin, qenc û xweş kirin!

Memo bi dengêkî tengezar got:

– Ya min çi ye? Çawa mal ne xirabê, erê weleh qenc û xweş kirin, lê karê min xera bû, her roj min hin şinahî datanî ber deriyê wî, heya ku destûr dida min, ku ez di nav bajarê Nisêbinê de kar bikim. A niha, ezê çawa bikim û çilo bikim û eceleka (erebok) min bînimro ye, lewre jî, qedexeye ku ez kar bikim!

Seyro bi dengêkî bilind, got:

– Êêê... Her ereboka xwe bi nimro bike.

Memo serê xwe hejand û got:

– Ma ez dikarim, na çênabe ez nimro bikim. Ji ber ku ez gundî me, yê nimro bike, gereke li bajêr bijî û mala wî li bajêr be.

Memo hîn gotina xwe neqedandibû, cendirmeyan girtin ser mala wî. Piştî ku gund jî hawîrdor girtibûn!.. Heya Memo, gihandin ba cîpa xwe, ji hiş xistin û çi cara ku Seyro xwe diavête ser laşê wî, da lê nexin, ew jî didane ber pêhîn û qundaxan.

Seyro bi her pênc zarokên xwe ve, bi tenê ma û pir tengezar bûn. Nexasim di wê dema ku Memo li girtîgehê bû, ketin nava derd û kulan. Lê, gelê gund ev derdê han, ji ser milên wan hinekî ragirt û sivik kirin. Ji ber ku Seyro bi zarokên xwe ve, di jiyana xwe de, wilo qedir û rûmet ji rexê Bawerniyên ve, nedîtibûn û di wê qîmetê de man heya roja ku Memo niv sax, avêtin ber deriyê mala wî. Ji ber ku, gelê Bawernê digotin Memo Apocî ye, lê madem ne kuştin û hat berdan, ev bawerî di nav wan de hat guherandin û digotin: "Memo ne Apocî ye!.."

Memo, ji gelê Bawernê re axivî û li ser sedema girtinê wiha got:

– Sedema girtina min ew bû ku, min ew bombe kirin!..

Çermê laşê Memo şîn û reş bûbû. Ji lédana ku heftiyekê lê kiribûn. Seyro her şev laşê wî bi zeyta xwarinê difirkand, heya dikaribû di xew bikeve.

Ev roja pêşî ye ku, Memo ji mala xwe derket. Piştî berdana wî û bêyî pişt-terqandin, berê xwe da bajarê Nisêbinê.

Çûna Memo nava bajêr, dilê Seyro kire nav teqê reqê û ew diket tirsê ku cendirmeyên tirk, dîsa wî bigirin. Lê Memo pir li bajêr nema, hat, derbasî mala xwe

bû, bang li Seyro û zarokên xwe kir, zarokên xwe maç kirin û gote Seyro:

– Min ereboka xwe firot!

Pereyên ji mafê wê dane Seyro û hin bi xwe re hiştin û got:

– Hîne xwe bi van pereyan mehekê du mehan biqedînin. Bi van pereyan mayî jî ezê li karekî dî ji xwe re bigerim!..

Careke din zarokên xwe kirin ber himbêza xwe, bêhneke baş ew bêhn kirin û dîsa ji xwe dîr xistin û bilez li devê derî da, ji mal derket.

Roj li ber ava, li gundê Bawernê bû hawar û hate gotin ku, Memo êriş bire ser polîsan. Gelê Nisêbinê, şeva xwe bi guhdarkirina şerê wî derbas kir.

Memo, bi wan pereyan xwe, çek kiribûn û girtibû ser qereqola polîsan û ew qereqola ku tê de hatibû girtin û îşkence

dîtibû.

Hin ji polîsan, li devê derî kuştin û hin piştî ku kete çijla wan, ode bi ode şerê wan kir. Heya kêlika ku hawara leşker daket. Tankê xanî bi ser serê Memo de anî xwar û laşê wî di bin de ma.

Seyro, bi zarokên xwe ve hat, li ser wî kavilî mîna kundan, rûniştin û bi jariyêke bêdengî digiriyan. Gelê Nisêbinê, bi dilşewatekê, di bin çavan re li wê û zarokên wê dinihêrin û kulîkên sor ji bin cilên xwe derdixistin û diavêtin ser wî kavilî!..

Hevalên Geila, li ser çiyayê Gabarê ji hevlekî nûgihîştî pirsîn:

– Navê wî çi ye?

Bihêrs got:

– Memê Gundî!..

ABBAS M. ABBAS

Încîla Yûhenna

ber ku wan heta niha belavokek jî bi kurdî dernexistine.

Di van salên dawî de bi xurtbûna tevgera neteweyî re, kurd zêdetir bi doza xwe hesiyan. Her wiha ew ji berê xurtir li zimanê xwe xwedî derdikevin. Lewre jî kesên ku dixwazin mesajên xwe bigihînin gelê kurd weşanên xwe bi kurdî derdixin.

Piştî çapkirina pirtûka "Mizgîn" a Lûqa, niha jî "Încîla Yûhenna" ji aliyê Kitab-i Muqaddes Şirketi ve hatiye weşandin.

Încîl (Yûhenna) ji yewnaniya kevn li zimanê kurdî (zaravayê kurmançî) hatiye wergerandin, lê navê wergêran nehatiye diyarkirin. Li gorî agahiyên di pêşgotina vê pirtûkê de, Încîl cara yekemîn di sala 1872'yan de bi tipên ermenî li kurdî hatiye wergerandin.

Bi nixandineke giştî mirov dikare bi hêsanî bibêje, pirtûk bi zimanekî rawan û zelal hatiye wer-

gerandin. Her wiha pirtûk ji aliyê dîtbarî ve jî baş e. Lê, bi dîtina me, ji bo baştir têgihîştina xwendevanan ku ferheng piçekî din bê firehtirkin, wê çêtir bibe. Ji aliyekî din ve, ji bo ku taybetiya dînî ya pirtûkê xurtir bibe, pêwîst e ku bêjeyên dînî wekî xwe bînin parastin. Bo nimûne, ji bo kelam peyv, ji bo keramet hêzdar nehata bikaranîn, baştir dibû.

Wekî hin nivîs û weşanên din di vê wergerê de jî pêrkîta "bê-di" ne cihê xwe de hatiye bikaranîn. Di pêşgotina pirtûkê de peyv "bêhejmar" hatiye gotin ku ew jî ji "sayîsîz" a tirkî hatiye girtin. Bi dîtina me diviyabû "bi hejmareke ku mirov nikare bihejmêre (uncountable)" bihata gotin. Her wiha awayê gotinê yê bi rengê "bi zimanê kurd hatiye wergerandin" jî ne di cihê xwe de ye, li gorî mantiqê kurdî diviyabû, "li zimanê kurdî" bihata gotin. Dîsa di kurmançiya jêrîn de "bo zimanê kurdî..." jî tê gotin.

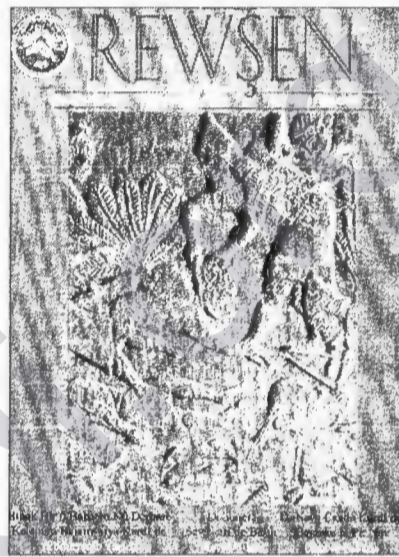
Ji aliyekî din ve di pirtûkê de wekî peyvên nû herheyî (edebî) û perizîn (ibadetkirin) bala mirov dikşînin.

Pirtûk ji 115 rûpelan pêk tê û di dawiya pirtûkê de digel alfabeya kurdî, ji bo standina dîtînen xwendevanan lêpirsînek jî hatiye amadekirin.

SERWÎSA ÇANDÊ

Hejmara nû ya Jiyana Rewşen

Hejmara nû ya kovara çand û hunerî ya NÇM'ê Jiyana Rewşen derket. Di hejmara nehan a vê kovarê de gelek nivîsên li ser çand û hunerê cih digirin. Kovar bi pêşgotineke li ser dagirkirina başûrê Kurdistanê dest pê dike. Di vê nivîsê de li ser berpirsiya hunermend û ronakbîrên kurd di warê bilindkirina doza neteweyî de tê rawestîn.

Ji bilî vê nivîsê gelek kesan bi pexşan, helbest û nivîsên xwe yê lêkolînî di nava rûpelên Jiyana Rewşen de cih girtine. Her wekî hejmarên din, di vê hejmarê de jî çirokeke Hesên Zinar, bi navê "Bûka Welêt" cih digire. Dîsa çiroka "Derwêş Beg û Xezala Mendol Axa" bi beşa xwe ya 3'yan di vê hejmarê de jî didome. Digel kesên wekî Cemil Denli, Fevzi Bilge û Nejat Ayaz, Hamdullah Baki û M. Zahir Kayan ku ji bo xwendevanên rojnameyê nas in, navên jî bo xwendevanê kovarê nû yê mîna Çiya Mazî, Zeynep Yaş, Abbas Alkan, Kawa Nemir, Ebdurraqîb Yusuf, İbrahim Aydoğan, Pîr Rustem jî di vê hejmarê de cih girtine.

HADEP û REFAH

OSMAN ÖZÇELİK

Hinek kes dibêjin HADEP baş e. Baş e belê zehf dişibe Refahê (Partiya Refah) û didomînin: Her çiqas HADEP laîsizmê diparêze jî, di nav hilbijêr û endamên HADEP'ê de gelek mirovên îslamî hene. Îslamiyên HADEP'ê dixwazin partiye bi ber REFAH'ê ve bikişînin.. HADEP deriyê xwe yê nûfaqê ji Refah'ê re vekirî dihêle. Ev xeterêyeke mezin e. Refah serkêşa kevneperestiyê ye. Armanca wan nîzama şerîatê ye. Şerîat dijminê mirovatiyê ye. Mînak a Talîban û ya Çeçenên li ber çavan e.

Ev kes rexneyeke din jî dikin. HADEP aliyê xwe yê çepgir qels dihêle. Li şûna enternasyonalîzmê, dide ser şopa kurdayetiyê. Xelasî di sosyalîzmê de ye.

Yên van rexneyan dikin bi-piraniya kurd in û di nav rêxistinên çepgirên tirkî de ne. Tew di ser de jî, hinek ji wan di nav CHP'ya Mustafa Kemal de ne. Mixabin pirtirên van kesên kurdên Alewî ne.

Hinek kesên din jî hene ku, ji me HADEP'îyan re dibêjin "We devê meşkê ber-

daye, hûn bi dû tasek dew dikevin" kurd îslam in û em çûne bûne çepgir. Dinyayê dev ji çepgiriye berdaye, me daye ser pişt a sosyalîzmê. Me qad û meydan ji Refahê re hiştiye. Di hilbijartinên tevayî de dengên ku HADEP'ê standine (% 4.2) nîşana têkçûnê ye, 20' milyon kurd û jî sedî çar xal dudo! Divê HADEP li ola xwe û li gelê xwe vegere.

Ev kes wisa jî di fikirin. Dibêjin Refah jî li dijî kemalîzmê ye, HADEP jî. Çima Refah û HADEP bi hev û du re ittifaqê nekin?

Wekî ku kurt fêhmkirin ev biraderina jî kurd in. Belê kurdên îslamparêz, Kevneparêz in. Ew jî, xwe li derveyê HADEP'ê û rêxistinên kurdan dihêlin. Mîna yê din tenê şîretan li me dikin. Xwe nadin ber kar û bar.

Êdî ji me re bûye vatiniyek (wezîfe) girîng ku em, cûdayetiya xwe û ya Refahê qenc eşkere bikin. Ji ber ku ev pîrsa hanê gelek caran tê holê. Û ger mirov piçekî kûr nefikire cazîbeya ji dijîbûna kemalîzmê mirov dikşîne kemîna Refahê.

Divê em bipejirînin ku (qebûl bikin) du rûyê kemalîzmê hene. Rûyê yekemîn nijadperest e. Nijadperestiya neteweya tirkî! Ya ku dibêje "Xwezî bi wî kesî ku dibêje ez tirk im." Rûyê kemalîzmê yê ku kurdan û gelên din înkâr dike ev e. Rûyê xwînîj û xwînîj ev e. Em bi tevahî li dijî vê kemalîzma qirêj in. Rûyekî kemalîzmê yê din heye ku, tu fêdeya wê, ji me kurdan re tunebe jî, em dikarin vî rûyê piçekî pêşverû qebûl bikin. Ev rûyê

kemalîzmê yê nûjen e. Laîsîzmek rast ne xercê wê be jî, ne şerîetxwaz e jî. Ger kemalîst rûyê xwe yê biqirêj piçekî biguhere, em dikarin têkiliyên bisnor bi rûyê nûjen re deynin. Wekî tê gotin ev rû "piçekî tê xwarin"

Heke mirov qenc bala xwe bidê, li ber çavên mirov zelal dibe ku, rûyê kemalîzmê yê biqirêj ji Refahê re bûye îdeolojiya hîmî ya bingehîn. Û nav lê daniye "Millî Görüş" ango îdeolojiya neteweyî!

Refahê rûyê qirêj girtiye û şûr li rûyê piçekî nûjen kişandiye. Refah bi nûjeniyê û hemdemiyê re şer dike. Berê xwe daye kevneperestiya rojhilat.

Bi kurtî kemalîzm, me û Refahê nêzî hev û du nake, dijî û nakokiyên me derdixe holê.

Gelî birano de werin 'çiv' an nedin xwe. Ne li ser navê enternasyonalîzmê û ne li ser navê 'ummet' xwe ji têkoşinê bi dûr nexin. Ji ber ku her du rê jî di welatparêziyê re derbas dibê. Heta mirov nebe welatparêz nikare bibe enternasyonalîst an ummetperwer.

Em dizanin kurdên û kurdayetî zehf zehmet e,

De werin tîrsa dilê xwe bişkinî, bikevî gowenda welatparêziyê û azad bibin. Xwe ji xapandina xwe bi xwe xelas bikin.

Di hembêza welatê we de cihê enternasyonalîstan jî, yê ummetperweran jî heye. Werin em bi hev û du re keskesorek bêhempa ava bikin ku her reng tê de serbixwe û bi hev û du re azad e.

Diya min ne şehîd e

Di dema kuştina Medet Serhat de, ji bo polis cendekên wî ji mizgeftê nerevînin, li DEP'a Bağcılarê hinek amadehî tên kirin. Kesên berpîrs, berî rakirina cenaze bi du saetan 6 heval şandin ber deriyê mizgeftê, da ku cendekê Medet Serhat bipên.

Kesên ku peywirdar in dibînin ku wa ye, erebeyek ji mizgeftê derket û li ser jî tabûtek heye. Ji wan kirî ku polis cendekê Medet Serhat direvînin, hema xwe diavêjin pêşiya erebeyê, bi tiliyên

ku nişana serkeftinê dikin û dest bi sloganên "şehîd namirin" dikin. Xwediyê kesa ku miriye li hemberî vê rewşê dimînin heyirî û mêrikê ku diya wî miriye, dibêje "lawo we xêr e, hûn ji me çî dixwazin, diya min bi ecelê xwe miriye, şehîd nebûye." Li ser vê gotinê hevalên ku sloganan diavêjin, rewşê fêm dikin û dev ji sloganan berdidin, ve-digerin cihê xwe.

De ka bila yek mezin bibe
Malbatek ji kurê xwe re keçikê dix-

waze. Keçika ku dixwazin bi xweşikî biqiliya xwe gelekî nav û deng daye. Malbata keçikê, wê didin wan. Ew jî piştî demekê radibin dest bi dilanê dikin. Diçin bûka xwe li hespê siwar dikin, didin ser rîya mala xwe. Li ber deriyê malê ba ji ber bûkê diçe. Hemû berbû bi vê yekê dihesin. Xesûya bûkê li ber wê sekinî ye, ji bo ku şerma bûka xwe bibe, dibêje: "Dema li ber mala zavê ba ji ber bûkê biçê, zariyê ku bîne kur e." Li ser vê yekê bûk ji xesûya

xwe re dibêje:

-Ez yeke din jî bikim?

Xesû dibîne ku niyeta bûkê xerab e, dibêje:

Na keça min, vî bi dê û bav mezin bike paşê.

Fitûya Melekutan

Di dema Remezanê de mirovekî nexweş heye. Ji ber nexweşiya xwe nikare rojiyê bigire. Lewre jî diçe ba Mele ji bo ku ew fetwayekê bide wî, da ku ew hindik rojiyê bigire. Mêrik ji Mele re dibêje:

- Mela ka fitû bide min da ku ez du rojan bi tenê rojiyê bigirim. Lê Mele vê yekê napejirîne û dibêje:

- Qet nebe divê tu 15-20 rojan rojiyê bigirî. Mêrik bi mele re dikeve bazara hejmara rojan. Lê dike nake, Mele ji gotina xwe nayê xwarê. Li ser vê yekê merik hêrs dibe û dibêje:

-Mele, tu herî zehf çend rojan dadikevî ka bibêje, binêr meleyê Melekutan ji bo ku fitûya sê rojan bide, lotikan diavêje.

BERHEVKAR: HAWARYÛM

BIXELAT...

XAÇEPIRSA BIXELAT (72)

XAÇEPIRSA

W	U	O	A	D	A	...
B	A	E	N	A	Z	E
E	W	A	N	R	A	N
F	E	R	V	S	I	A
J	A	O	A	N	E	W
T	E	Z	E	Z	E	A
D	E	A	R	E	X	
E	N	P	I	N	E	

Polayê avnedayi Kesê di wêne de	Cejn Gewre. girs	Rojek Kar	Kêfxweş Rengdêr eke wesfîn	Dijberî glraniyê Xwarîna heywanan	Cihê kayê
4					9
Kuçîk Bi raweya fermanî zayîn	Berî şevê	Anîn dema borî	6	Malîk ... Dayîk	
	3	Arvan Ev ro		Daçekek berepaşki Saniye	
Cihê razanê Sembola florê			Saziyêke belediyeyê Dijberî kevn		
1	Nazîk Pê hîrî tê ristîn			Bi soranî mayîn Bi soranî edî	5
Hejmarek	Sûret Şixul		Bi fransî erê Rade, pile	2	
		Bi kirdki 'ew der'		Ling	
Bajar Hevala kevanê	7		Rengek		
		Çerçî	8		

Bersiva Xaçepirsa 70'yî

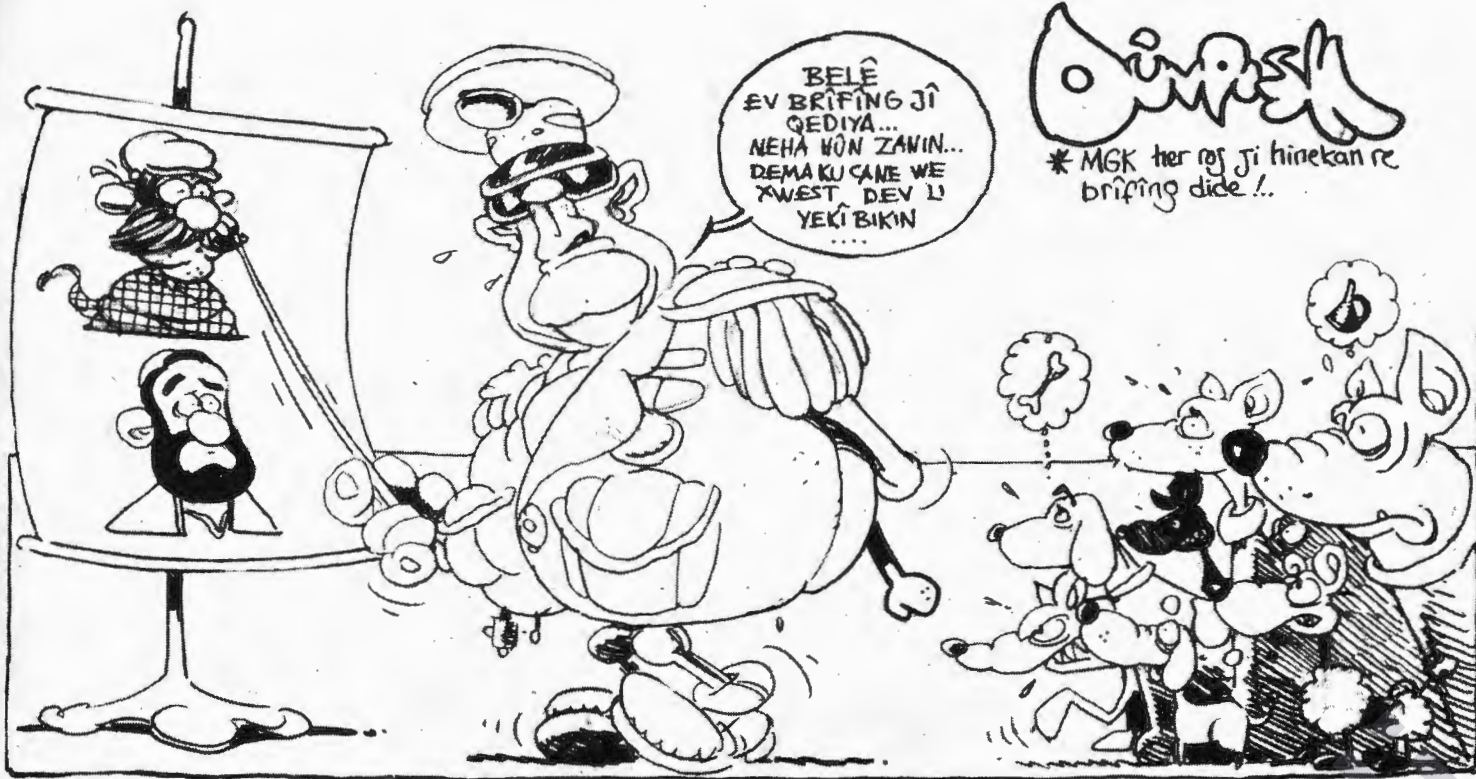
Xaçepirsa me bixelat e. Di 15 rojan de çî bersiv bigihîjin me, emê wan binixînin û bi rîya pişkê li 5 kesan belav bikin. Xelata hejmara me ya 72'yan Pirtûka Celalettin Yöyler (Gelperwerî û Nijadperestî) ye

Jêrenot:
Ji bo ku bersiva we bê nirxandin, divê hûn "Peyva Veşarî" di nava qutiyên li bin xaçepirsê de binivîsin û tevî navnişana xwe ji me re bişînin.

Pênc kesên ku xelata xaçepirsa hejmara 70'yî pirtûka Osman Aytar Kurdistanê bi fiftî-fiftî qezenc kirine. **Murad Aslanhan/ İstanbul, Rezan Yıldız/ İskenderun, Salih Dinc/ Batman, Canan Karahan/ Amed, Hasan Savaş/ Tokat**

PEYVA VEŞARÎ

Fermandarê ARGK'ê Şemdîn Şakik:

Jûjî bi dûvê mar girtiye!

Berî niha bi mehekê, li Kurdistanê şer ketibû merhaleyê xitimandinê. Ne me taktîkên şer li hemberî wan pêşxistibûn ne jî wan li hemberî me. Herdu alî jî mîna şerê jûjî û mar hatibûn hemberî hev û sekinibûn. Nikaribûn xwe biavêjin ser hev, nikaribûn jî ber hev jî birêvin. Çimkî wexta mar bireviya wê jûjî bi dûvê wî bigirta, wexta jûjî bireviya wê mar pê veda. Demê sekinînê çêbû. Terefek şer li aliyekî rovî xwe livand, çawa bi qemçika mar girt xwe kişand hundir. Belê ev 30 roj e ku mar xwe li ser û çavê jûjî dixê û xwe di nava xwînê de dihêle. Wê gavê jî dixwaze qemçika xwe jî devê rovî derxe xelas bibe.

Dewleta tirk, tu car bawer nedikir ku emê li hemberî wê bi taktîkî şer bikin. Xetayekî weha kir ku em jî şer fêhm nakin. Bi vî awayî hate ser me. Wexta ku kete başûr, gote ezê herim wan jî kozikan derxim, emê di kozikan de li hember hev şer bikin. Wexta ku şerê kozikan çêbibe bi vî hejmar û teknîkê emê di mehekê, du mehan de wan biqedînin. Feqet hat hat hat tiştek nedît, ket nava valahiyeke pir mezin. Gir û çiyayên vala zeft kirin. Zafereke wisa sexte îlan kir. Xwe li ser wê zafera sexte jî hinekî serxweş kir. Hinekî jî xwe belav kir; di vî merhaleyê de gerîla xwe derxist holê. Ev merhaleya yekemîn bû û me ev merhale qezenc kir. Qezencîrîn jî ev bû; ew di êrîşê de bûn, em di mûdaafayê de bûn. Gerek e wan netîceyekê mezin bigirta, lê jî ber ku me windahî nedan ew jî ji bo me qezenc bû.

Merhaleya diduya me guman dikir ku wê pir

dirêj dom bike, di vî demê de jî me digot "emê li hemberî hev hesabên 'hezar salî' jî hev bipirsîn." Lê belê em vêga dibînin ku ew merhaleya diduyan jî wê di demê kurt de biqede. Heta em dikarin bibêjin qediyaye jî. Ji ber ku li gorî çavkaniyên me, em dibihîzin ku dewleta tirk bi paş vedikişê. Kişandina wan jî wiha ye: Ew belawela direvin. Helikoptera ku ket, bi tenê ketina helikopterê bû. Bi vî helikopterê re rêberên şerê Başûr û bi wan re jî Operasyona Başûr bi xwe ket. Ev bû 2 helikopter ku bi SAM-7'an dikevin, 2 helikopter jî bi Doçka'yê hatibûn xistin, jixwe ew veşartin. Bi xistina helikopterê jî hêla me ve, qeweta wan a eslî jî destê wan derket, jixwe tevahiye operasyonê di nav van helikopteran de dihate meşandin. Nan, av, cebîlxane û cilên leşkeran bi wan helikopteran dianîn. **Birîndar û kuştîyên xwe bi helikopteran dibirin nexweşxaneyan. Bê helikopter nikarin derkevin ser girekî û dakevin.**

Wexta ku li jor şer baş bimeşînin, li jêr jî wan re dibe moral. Helikopter cesaretê dide wan. Bi ketina helikopteran gotin "60 heb fûze di destê wan de hene", dengê Almanya got "600 heb hene", **belê di destên me de gelek fûze hene, ewê bîn bikaranîn jî.** Ji îro şûn de jî wê asîmanê Başûr jî hêla gerîla ve wê bê parastin. Ev jî mizgîniya gerîla ji gelê Kurdistanê re ye.

Ji KDP'ê re jî gotibûn 'emê ji vir ve bîn, hûn jî, ji wir ve, emê di demê kin de netîceyên pir mezin bistînin.' PDK sozeke wiha

dabû. Bi duristî jî dabû, ji dil jî dabû, lê belê di pratîkê de pêk neanî. Cepheya PDK'ê di vî warî de vala derket, ji ber vî yekê dewleta tirk jî hêla hêzên PDK'ê ve hate xapandin. Di nava dewletê bi xwe de jî mişkûlat çêbûn. Qoriciyên bakur hinek jî wan li ser hidûd man, hinek vekîşîyan; qoriciyan di vî warî de pir baş kirin, qet nebe canê xwe xelas kirin. Îro dewlet di başûrê Kurdistanê de nikare xwe biparêze. Em dikin ku demêkeve, lê ku derkeve jî qeweta gerîla li ser e, vî gavê Zap jî bilî 2-3 niqteyan hatiye paqijkirin. Heta, Metîna jî hatiye paqij kirin. Îxanetek pir mezin li hemberî me heye, gelê Kurdistanê jî dibîne, dibihîse û ji 7 salî hetanî 70 salî hemû kes li hemberî vî xiyane heta qirikê tijî bûne.

Gerek e ewil Mesûd lêborîna xwe bixwaze û xwe teslîmê edaleta gelê kurd bike. Xwe bi welatparêzê Kurdistanê re yek bike, eleqeya xwe ji dewletê tirk qut bike. Gerek jî bo gelê kurd li bakur û başûr jî bo xebata siyasî nebe asteng, divê Mesûd, dev ji ajanên wekî şerafettin Elçî berde.

Ji bo qetîlîama Erbilê (Hewlêr) ez nizanim wê PDK çawa jî bin wî barê giran derkeve. Ji gelê kurd re wê karibin îzah bikin? Ji dinyayê re wê karibin îzah bikin? Sûcê komutanê sirpan jî, wekî yê Barzanî ne giran e. Ji ber ku komutanê sirpî birîndar qetîl nekirine. Li Başûr û Bakur wê dewlet teng bibe, gerîla jî wê herêmên azad berfirehtir bike.

Ferhengok

amûr: enstrûman
ast: sewiye
avasazî: mîmarî
ban: serê xanî (dam)
binecih: baregeh, (ûslenme noktasî)
bêje: peyv, wişe, (kelime)
cure: celeb, çeşn, çeşid
darbest: tabût
derfet: îmkân
dewlemend: zengîn
dijwar: zehmet, zor
dijî: dijayetî (karşitlik)
dûgel: dewlet
ferîşte: melek
gîyanî: ruhî

heman: eynî
hest: hîs, pejn
hevco: paralel
hibbijer: kesê ku ray dide (seçmen)
hibbijartinê tevayî: genel seçimler
keştî: gemî
kevneperstî: irticayî
lay: alî, hêl
livbazî: çalakî (eylem)
mercên ne-asayî: anormal koşullar
nakokî: tenakûz (çelişki)

noker: xulam, (uşak)
pêkdar bûn: siwar bûn
pêwîst: hewce, pêdivî
pêpelûk: qonax, merhale
plansaz: planlayıcı
raman: hizir, fikr
rûxandin: hilweşandin
ravekirin: îzahkîrîn
tolhildan: heyfîlanîn (intikam)
tomarkirin: qeydkirin
vatînî: peywîr, wezîfe
vîn: îrade (istenc)
wate: mana
werz: demsal, mewsim
xetere: talûke

Artêşa Tirk darbestan spariş dike

Rewşa dawîn dide zanîn ku ji bo Artêşa Tirk îcar daxuyandina serkeftineke qaşo jî, wê gelekî zehmet be. Lewre li gorî agahiyan, Artêşa tirk sparişa 500 darbestên (tabût) din daye atolyeya xeratiyê ya Kolorduya 7'an. Ew atolye li Seyrantepeya Amedê ye. Wekî tê zanîn berê jî sparişa 600 darbestî hatibû dayîn.

Tevgera dagirkirina Kurdistanê meha xwe tijî dike. Piştî pêpelûka yekemîn, di pêpelûka duyemîn de aliyê terazûyê yê kurd, giraniya xwe dide pejirandin. Dema mirov bala xwe dide daxuyaniyên derdorên siyasî jî ew rewş diyartir dibe.

Piştî ku di 4'ê pûşperê de firokeyek (helikopter) hate xistin û tê de piraniya wan rêveberên şer, 11 kes hatin kuştin, Serkaniya Giştî yekemîn car li xwe danî ku du firokeyên wan ji hêla PKK'ê ve hatine xistin. Li vê daxuyaniyê raya giştî ya tirk tevlihev bû. Serkaniya Giştî xwest ku heyfa vê têkçûnê ji Partiya Refahê bistîne, lewre jî da xuyakirin ku hikûmet pereyên ku ji bo operasyonê pêwîst in, nade wan. Xistina firokeyê bandoreke wisa kir ku piştî daxuyaniyê çend rojan li ser operasyonê tu nûçe di televîzyon û rojnameyên tirk de derneketin. Li gorî nirxandina Fermandarê ARGK'ê Şemdin Şakik ketina firokeyê xwediyê wateyê taybet e, lewre hemû pêdiviyên hêzên li Başûr bi firokeyan tene çih. Gava artêş nikaribe firokeyan bi kar bîne, ew nikare tiştê bike. Jixwe li gorî agahiyan, kesên di firokeyê de bûne, plansazên tevgera dagirkirinê bûne. Dîsa rojnameya Cumhuriyet Îslamî daxuyand ku 4 serbazên girêgîrên Îsraîlê jî di firokeyê de bûne, ew jî hatine kuştin. Tê gotin ku ew rastî, ji raya giştî hatiye veşartin.

Banga Serokê PDK'ê Mesûd Barzanî ya ji bo aştiyê jî, wekî nişana têkçûna hêzên tirk li hemerî PKK'ê tê nirxandin. Li gorî agahiyan hêzên tirk xwe ji gelek herêmên ku berê ketibûnê kişandine û hêzên xwe ber bi sînor dikişînin. Rewşa dawîn dide zanîn ku ji bo artêşa tirk îcar daxuyandina serkeftineke qaşo jî, wê gelekî zehmet be. Lewre li gorî agahiyan, Artêşa Tirk sparişa 500 darbestên (tabût) din daye atolyeya xeratiyê ya Kolorduya 7'an. Ew atolye li Seyrantepeya Amedê ye. Wekî tê zanîn berê jî sparişa 600 darbestî hatibû dayîn. Dîsa hate gotin ku Artêşa Tirk sparişa kefenên mîna tûran jî dane Sümerbankê. Lê hê jî Serkaniya Giştî ya Artêşa Tirk îdiya dike ku wan 2500 gerîla kuştine û ji wan jî li dora 30 kes hatine kuştin.

Li gorî agahiyan ku bi dest ketine li başûr û bakurê Kurdistanê gelek çalakiyên gerîla çêbûne û gelek xesar gihîştîye hêzên PDK û artêşa tirk.

Hate ragihandin ku di 4-5'ê mehê de li herêma Zapê şerên giran derketine, di van şeran de, bi taybetî li dora Girê Şîrîn ku lê firoke hatibû xistin, xesareke mezin gihîştîye hêzên dewleta tirk. Dîsa li herêma Haftanînê, li ser Çiyayê Prîz hêzên tirk di şer de xesirîne. Li ser Girê Şehîd Cîhad jî gelek leşker hatine kuştin.

Hêzên ARGK'ê avêtin ser çeperên PDK'ê yê li Çomalê. Di vê êrişê de çar erebeyên PDK'iyên hatin rûxandin. Hate ragihandin ku di vê bûyerê de 2 PDK'iyî hatine kuştin, yek jî birîndar bûye.

Her wiha li bakurê Kurdistanê jî cerd û êrişên gerîla yê li ser binecihên dewletê zêdetir dibin. Roja 2'yê pûşperê gerîla avêtin ser Erxaniya Amedê û bi çekên giran li avahiyan sazîyên dewletê xistin. Li gorî agahiyan ku niştcihên bajêr didin, hinek polis di vê bûyerê de hatine kuştin û hinek jî birîndar bûne. Tê gotin ku polisên birîndar rakirine nexweşxaneyên Amedê. Li gorî agahiyan gerîlayek jî li wir hatiye kuştin. Dîsa li Pesara di navbera Çewlik û Dara Hênê de hate ragihandin ku şer di navbera gerîla û leşkerên tirk de derketiye û 4 leşker hatine kuştin, 5 leşker jî birîndar bûne.

Her wiha li pesara di navbera Qulp û Licê de konvoyeke leşkerî kete kemîna gerîla, li wir Uzman Çawîşek û leşkerê hate kuştin; leşkerê jî birîndar bû. Hate ragihandin ku li Sêrt, Şîrnax û Amedê di êrişên gerîla de 12 cerdevan hatine kuştin.

Gerîlayan roja 5'ê pûşperê jî êriş ser avahiyan dewletê yê li Qulpê kiriye. Heman rojê li Nisêbinê gerîlayan êriş birine ser erebeyêkê timên taybet, di vê bûyerê de timêk hatiye kuştin, 3 tim jî birîndar bûne. Dîsa di vê rojê de li sêgoşeya Dicle, Erxanî û Çewlikê gerîlayan êriş birine ser hêzên dewletê ku derketibûn operasyonê, di vê bûyerê de jî 2 leşker û du cerdevan hatine kuştin, 2 leşker jî birîndar bûne. Li gorî agahiyan di vî şerî de gerîlayeke jin jî hatiye kuştin. Hêzên gerîla li Bakur li gelek cihan rê birine û nasname kontrol kirine.

Li gorî agahiyan roja 5'ê pûşperê li herêma Tirvanîş ku dikeve navbera Geliyê Amediye û Zapê hêzên gerîla dora tabûrek leşkerên tirk girtine. Di çalakiyên gerîla de 7 leşkerên tirk hatine kuştin. Yek ji wan yarbeyekî bi navê Tolga İsa ye. Navê leşkerê ku hatine kuştin jî ev in: Mesut Doğan, Orhan Alagöz, Sedat Hoşgören, Salih Koç, Yunus Söylemez, Ahmet Gülen.

Li Haci Umranê gerîlayan avêtine ser qereqoleke PDK'ê û ew qereqol bi dest xistine. Tê gotin ku du kesên di qereqolê de yek jê fermandar, hatine kuştin. Na-

vê kesên ku hatine kuştin Aras Xurşîd İzzet (fermandar), İbrahim Mahmût Mîrza ye.

Li gorî agahiyan ku roja 9'ê pûşperê bi dest ketin, Artêşa Tirk nikare hêzên xwe ji herêma Zapê bikişîne. Tê gotin ku li ser xeta Şkefta Birîndar û Xaregolê 1000 leşkerên tirk ketine kemîna hêzên ARGK'ê. Li ser kemîna gerîla hêzên tirk ji hev belawela bûne. Ji wan deh leşker hatine kuştin. Dîsa di şerê ku li Çiyayê Prîz derket de 10 leşkerên tirk hatine kuştin. Her wiha gerîlayan li Sersingê êriş birin ser hêzên PDK'ê. Li gorî gotina çavdêran 10 PDK'iyî hatine kuştin.

Tê gotin ku li Elbaka Wanê ûsteğmenekî pê li mayîna gerîla kiriye û miriye.

Li gorî agahiyan ku bi dest ketine roja 10'ê pûşperê li Kurê Jahro ku dikeve başûrê Geliyê Zapê, hêzên PDK'ê jî hêla gerîlayan ve hatine dorpeçkirin. Li vir gelek PDK'iyî hatine kuştin. Li Haci Umranê gerîla êriş dibin ser hêzên PDK'ê. Erebeyêke PDK'iyîyan ketiye kemîna gerîlayan, di vê bûyerê de PDK'iyîyek hatiye kuştin, yek birîndar bûye. Her wiha li herêma Lolan, di navbera gerîlayên ARGK'ê û PDK'iyîyan de şer derketiye. Di vî şerî de li gorî agahiyan 16 PDK'iyî hatine kuştin. Li herêma Ertûşê, di 10'ê mehê de, gerîlayên ARGK'ê li 10 cihan êriş birine ser hêzên tirk û tê gotin ku li dora 40 leşkerî hatine kuştin. Li gorî daxuyaniyên hêzên gerîla cendekê 20 leşkeran li erdê maye. Li devera Kanîmasî jî leşker ketin kemîna gerîla û li vir jî 7 leşker hatin kuştin. Dîsa di heman rojê de li navbera Basa û Cizîrê, gerîlayan êriş birine ser binecihên leşkeran ên çavdêriyê. Hate gotin ku gerîlayan berî ku leşker bînin, mayînen ku ji dût ve tînen komandakirin bi çih kirine, piştî ku leşker hatine jî, ew teqandine. Di vê bûyerê de 6 leşker hatine kuştin.

NAVENDA NÜÇEYAN